II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2016/2395,

5. august 2016,

riigiabi SA.32619 (2012/C (ex 2011/N)) kohta, millest teatas Hispaania Kuningriik ja mis on ette nähtud digitaalse dividendi vabakslaskmisega seotud teatavate kulude hüvitamiseks

(teatavaks tehtud numbri C(2016) 4886 all)

(Ainult hispaaniakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sätetele ([1]) ja võttes arvesse nende märkusi

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) 5. juulil 2011 teavitasid Hispaania ametivõimud komisjoni kahest riigiabimeetmest. I meede oli seotud toetustega kortermajade elanikele, kes pidid selleks, et jätkuvalt oleks võimalik vastu võtta tasuta levitatavaid ([2]) kanaleid, mida seni edastati 790–862 MHz sagedusalal (nn 800 MHz sagedusala), uuendama oma olemasolevat maapealset digitaaltelevisiooni infrastruktuuri või minema üle mõnele muule vabalt valitud platvormile. II meetmega nähti ette hüvitis avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele lisakulude eest, mis tekkisid samaaegse ülekandmise kohustuse tõttu digitaalse dividendi vabakslaskmise protsessi ajal ([3]).

(2) Pärast Hispaania ametiasutustega toimunud kirjavahetust teavitatud meetme kohta võttis komisjon 25. aprillil 2012. aastal vastu otsuse ([4]) mitte esitada vastuväiteid seoses I meetmega ning algatada II meetme puhul nii avalik-õiguslike kui eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide suhtes ametlik uurimismenetlus, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping“) artikli 108 lõikes 2. Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta (edaspidi „menetluse algatamise otsus“) avaldati 19. juulil 2012 *Euroopa Liidu Teatajas* ([5]). Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama kõnealuse meetme kohta märkusi.

([1]) Komisjoni 25. aprilli 2012. aasta otsus 2012/C-213/03 2012 (ELT C 213, 19.7.2012, lk 41).
([2]) Tasuta levitamine kirjeldab tele- ja raadioteenuste edastamist selges (krüpteerimata) vormis, mis võimaldab kõigil inimestel, kellel on asjakohased vastuvõtuseadmed, võtta vastu signaali ning vaadata ja kuulata saateid vajaduseta teenust tellida, maksta muid püsikulusid või ühekordset tasu (nt tasulised teleprogrammid). Tavapäraselt toimub edastamine maapealsete raadiosignaalidega ja vastuvõtmine antenniga.
([3]) Vastab 800 MHz ribale.
([4]) K(2012) 2533 lõplik.
([5]) Vt allmärkus 1.

(3) Hispaania ametiasutused esitasid menetluse algatamise otsuse kohta 29. juuni 2012. aasta, 12. detsembri 2012. aasta ja 6. juuni 2013. aasta kirjaga oma märkused. Hiljem toimus veel kaks Hispaania ametiasutustega korraldatud telekonverentsi: esimene 24. juunil 2013 ja teine 3. juunil 2014. Lisaks toimus nendega kolm kohtumist: esimene 2014. aasta juunis, teine 2014. aasta detsembris ja kolmas 2015. aasta märtsis.

(4) Komisjon sai ka märkusi 7. augusti 2012. aasta kirjaga Abertis Telecomilt ([6]) (edaspidi „Abertis"), 14. augusti 2012. aasta kirjaga Sociedad Gestora de Televisión NET TV-lt (edaspidi „NET TV"), 17. augusti 2012. aasta kirjaga Broadcast Networks Europe'ilt (edaspidi „BNE"), 20. augusti 2012. aasta ja 21. juuni 2013. aasta kirjaga Euroopa Ringhäälingute Liidult (edaspidi „EBU") ning viimasena 19. augusti 2012. aasta ja 30. oktoobri 2012. aasta kirjaga SES Astralt (edaspidi „Astra"). Uurimise käigus peeti mitu telekonverentsi ja kohtumist: komisjoni ja EBU vahel 2013. aasta juunis ja detsembris ning 2014. aasta juunis ja detsembris ning komisjoni ja Astra vahel 2013. aasta juunis, juulis ja detsembris ning 2014. aasta aprillis ja novembris. Hispaania ametiasutused esitasid 12. detsembril 2012 tähelepanekuid Astra märkuste kohta.

(5) 3. septembril 2014. aastal võtsid Hispaania ametiasutused tagasi teate avalik-õiguslikele (ent mitte eraõiguslikele) ringhäälinguorganisatsioonidele tekkinud samaaegse edastamise kulude kohta. Nad olid teavitanud komisjoni sellest, et kuninga dekreedi 677/2014 (otsetoetuste andmise kohta avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele) eesmärk on katta nimetatud hüvitis üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kontseptsiooni alusel. Dekreet avaldati Hispaania ametlikus teatajas ([7]) 6. augustil 2014 ([8]).

(6) Hispaania ametiasutused ei esitanud II meedet käsitleva teate jaoks täiendavaid muudatusi.

(7) Arvestades, et Hispaania ametiasutused võtsid 2014. aasta septembris tagasi II meetme selle osa, mis oli seotud avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonidega, ei ole II meetme kõnealust osa käsitleval ametlikul uurimismenetlusel enam mõtet. Seepärast on komisjon otsustanud lõpetada II meetme nimetatud osa käsitleva ametliku uurimismenetluse. Otsus hõlmab üksnes eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide teatatud hüvitist samaaegse edastamise eest (edaspidi „meede").

2. **MEETME KIRJELDUS**

2.1. **Taust**

(8) Digitaalse dividendi ärakasutamine, kasutades traadita lairiba, et tagada kõigi piirkondade (sealhulgas äärepoolsemad ja maapiirkonnad) kaetus, on Euroopa digitaalse tegevusava oluline eesmärk ([9]) ja seega osa Euroopa 2020. aasta strateegiast ([10]). Mobiilsideoperaatoritel on traadita võrkude väljaehitamiseks vaja signaalide edastamiseks nappivaid raadiosagedusi. Kui neid sagedusi kasutavad liikmesriikides maapealsed televisioonivõrgud, tuleb maapealse ringhäälingu organisatsioonid viia kas teisele edastamisplatvormile (lairiba, kaabel või satelliit) või muule (kasutamata) sagedusele kättesaadavas spektris, mis sobib nimetatud eesmärgil. 2009. aastal soovitas komisjon liikmesriikidel tagada, et kõik maapealsed televisiooniringhäälinguteenused lõpetaksid analoogedastustehnoloogia kasutamise ja toetaksid seadusandlikke püüdlusi, mille eesmärk on teha elektroonilistele sideteenustele kättesaadavaks väärtuslik 800 MHz sagedusala. Seda protsessi kutsutakse digitaalse dividendi vabakslaskmiseks ([11]) ning see puudutab üksnes maapealseid televisiooniringhäälinguteenuseid.

(9) Digitaalse dividendi vabakslaskmine tekitab maapealse ringhäälingu organisatsioonidele üleminekukulusid, mis hõlmavad kulusid seoses signaali samaaegse edastamisega vanal ja uuel sagedusalal ([12]).

([6]) Abertis Telecom S.A., praegu Cellnex Telecom, S.A.

([7]) Boletín Oficial del Estado.

([8]) Real Decreto 677/2014, de 1 de agosto, por el que se regula la concesión directa de subvenciones a prestadores del servicio público de comunicación audiovisual televisiva de ámbito estatal e autonómico, destinadas a compensar los costes derivados de la emisión simultánea y transitoria de sus canales de televisión durante el proceso de liberación de la banda de frecuencias 790–862 MHz.

([9]) Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, KOM(2010) 245 lõplik/2.

([10]) EUROOPA 2020 –Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia. KOM(2010) 2020.

([11]) Komisjoni 28. oktoobri 2009. aasta soovitus 2009/848/EÜ, millega lihtsustatakse digitaalse dividendi vabakslaskmist Euroopa Liidus (ELT L 308, 24.11.2009, lk 24). Nimetatud protsessi rakendamise praktiline kord on jäetud liikmesriikide otsustada. Komisjoni ülesanne on tagada, et protsess toimub sujuvalt ja kooskõlas riigiabi käsitlevate ELi õigusaktidega, eelkõige tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttega.

([12]) Mitmed liikmesriigid on seoses ringhäälingu digiteerimisega (edaspidi „digitaalringhäälingule üleminek") riigiabi andnud. Eelkõige anti abi selleks, et toetada sotsiaalselt ebasoodsamas olukorras olevaid leibkondi uute dekoodrite ostmisel. Kui oleks järgitud tehnoloogilise neutraalsuse, vajaduse ja proportsionaalsuse põhimõtteid, oleks sellised meetmed võidud heaks kiita.

2.2. **Euroopa poliitika seoses digitaalse dividendi vabakslaskmisega**

(10) Ringhäälingusektor on viimastel aastatel digitaaltehnoloogiate kasutuselevõtu tulemusel teinud läbi suuri muutusi. Võrreldes analoogtelevisiooniga võimaldab teleprogrammide digitaalne ülekandmine paremini kasutada nappivat sagedusspektrit ja kasutada rohkem telekanaleid. Komisjoni 2003. aasta teatises analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kohta ([13]) rõhutati digitaalringhäälingule ülemineku kasulikkust ning algatati arutelu ELi poliitikasuundade üle seoses selliste küsimustega nagu vabastatavate sageduste hulk ja nende hilisem kasutamine.

(11) Analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku tulemusel vabastati osa raadiosagedusspektrist, mida seni oli kasutatud televisiooniprogrammide edastamiseks. See oli võimalik tänu digitaalse tehnoloogia suuremale tõhususele võrreldes analoogtehnoloogiaga. Nimetatud parenduse tulemusel saadud vabastatud spektriosa on kutsutud digitaalseks dividendiks.

(12) Rahvusvahelistes kokkulepetes, nagu need, mis saavutati Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu (ITU) piirkondlikul raadiosidekonverentsil (RRC-06) 2006. aasta juunis ning ITU ülemaailmsel raadiosidekonverentsil (WRC-07) 2007. aasta novembris, lepiti kokku 800 MHz sagedusala jagatud eelisõigusega eraldamises lisaks ringhäälingu- ja paiksetele teenustele ka mobiilsideteenustele ([14]). Ent arvestades nende sageduste eelmisi eraldamisi ringhäälinguteenustele analoogtehnoloogialt digitaalsele tehnoloogiale ülemineku varajase planeerimise ajal, ei kaalunud mõned riigid, nagu Hispaania, võimalust kasutada vabastatud 800 MHz spektrit muude teenuste puhul kui maapealsed ringhäälinguteenused.

(13) Võttes arvesse nõudluse suurenemist raadisagedusspektri ja tõhusamate tehnoloogiate järele, uuris komisjon 2007. aasta lõpupoole, võimalusi ja tohutut kaubanduslikku ning innovatsiooni- ja majanduskasvualast potentsiaali, mida digitaalne dividend võiks pakkuda, kui seda kasutataks täiustatud elektrooniliste sideteenuste pakkumisel. Komisjon järeldas, et digitaalse dividendi täielikuks ärakasutamiseks peaksid liikmesriigid võimalikult lühikese ajavahemiku jooksul eraldama asjaomase spektri samaaegselt elektroonilistele sideteenustele ([15]).

(14) Komisjoni 2009. aasta teatises, milles käsitletakse digitaalse dividendi muutmist sotsiaalseks kasuks ja majanduskasvuks, ([16]) soovitatakse liikmesriikidel lõpetada 800 MHz sagedusala kasutamine suure võimsusega ringhäälinguteenuste tarbeks ja rakendada ELi tasandil kokkulepitavaks kuupäevaks täielikult ELi otsust tehnilise ühtlustamise kohta.

(15) Lõpuks nõuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 243/2012/EL, ([17]) millega luuakse mitmeaastane raadiospektripoliitika programm, et kõik liikmesriigid eraldaksid elektroonilisele sidele 800 MHz sagedusala 1. jaanuariks 2013 ([18]). Otsusega anti komisjonile õigus teha erakordsete üleriigiliste või kohalike olude või piiriüleste sageduste kooskõlastamise probleemide korral konkreetseid erandeid kuni 31. detsembrini 2015 ([19]).

([13]) Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kohta (üleminek digitaalsüsteemile ja analoogsüsteemi väljalülitamine). KOM(2003) 541 (lõplik).

([14]) Jagatud eelisõigusega eraldamine lisaks ringhäälingu- ja paiksetele teenustele ka mobiilsideteenustele oli ette nähtud alates 2015. aastast või isegi enne nimetatud aega, sõltuvalt sellest, kas see tuli vajaduse korral tehniliselt kooskõlastada teiste riikidega.

([15]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Kuidas digitaalset dividendi Euroopas täielikult ära kasutada: ühine lähenemisviis digitaalringhäälingule üleminekuga vabaneva spektriosa kasutamisel. KOM(2007) 700 (lõplik).

([16]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, milles käsitletakse digitaalse dividendi muutmist sotsiaalseks kasuks ja majanduskasvuks. KOM(2009) 586 (lõplik).

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta otsus nr 243/2012/EL, millega luuakse mitmeaastane raadiospektripoliitika programm (ELT L 81, 21.3.2012, lk 7).

([18]) Komisjoni 6. mai 2010. aasta otsus 2010/267/EL ühtlustatud tehniliste tingimuste kohta sagedusala 790–862 MHz kasutamiseks selliste maapealsete süsteemide puhul, millega on võimalik Euroopa Liidus pakkuda elektroonilisi sideteenuseid (ELT L 117, 11.5.2010, lk 95).

([19]) Erandi tegemise lubamine on ette nähtud otsuse artikli 6 lõikega 4. Hispaania toetus oma teates meetmete kohta nimetatud erandile ning väitis, et tema suhtes kehtib erand spektri vabastamisega seotud raskuste tõttu: eelkõige rohkem kui 1 300 kavandatavat telekanalit (riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil), keeruline Hispaania orograafia, mis nõuab keerukat spektri kavandamist, vajadus rahvusvahelise kooskõlastamise järele naaberriikidega Euroopas ning Põhja-Aafrikas jne. Vastavalt tööstus-, energeetika- ja turismiministri 13. märtsi 2012. aasta avaldusele kaalus Hispaania digitaalse dividendi vabakslaskmist teates ettenähtust aasta varem, seega 2013. aasta lõpuks. Tegelikkuses lasti digitaalne dividend Hispaanias vabaks alles 31. märtsil 2015.

2.3. **Digitaalse dividendi areng Hispaanias**

(16) Hispaania viis 3. aprillil 2010 lõpule ülemineku maapealsele digitaaltelevisioonile, millega lõpetati analoogringhäälingu ülekanded. Arvestades, et õiguslik alus üleminekuks maapealselt analoogringhäälingult maapealsele digitaalringhäälingule – maapealse digitaaltelevisiooni riiklik tehniline kava ([20]) – kehtestati 2005. aastal, mil ei oldud kavandatud (ITU-lt maapealse televisiooni jaoks eraldatud) spektri kasutamist muuks otstarbeks. Sellel oli kaks tagajärge:

— kogu spekter, mis vabastati pärast analoogsüsteemi väljalülitamist, reserveeriti 2005. aastal üksnes maapealsetele teleteenustele, et suurendada kättesaadavate kanalite arvu;

— samal aastal otsustas Hispaania valitsus kasutada sagedusala esimeste maapealse digitaaltelevisiooni saatjate käivitamiseks, et hõlbustada uue maapealse digitaaltehnoloogia kasutuselevõttu, ilma et oleks vaja eelnevalt spektrit vabastada.

(17) Riikliku tehnilise kava ja hilisemate reguleerivate meetmetega jagati Hispaania territoorium kolmeks piirkonnaks.

a) I piirkond – katab 96 % Hispaania rahvastikust ning seal kannavad ringhäälinguorganisatsioonid ise üleminekukulud. Mis puudutab seda piirkonda, siis üleminek oli kohustuslik ringhäälinguorganisatsioonide litsentsides sätestatud ulatusliku kaetuse kohustuse tõttu ning vastu mingit riigiabi ei antud. Ringhäälinguorganisatsioonide ja/või platvormioperaatorite ülesanne oli investeerida võrgu digiteerimisse.

b) II piirkond – katab umbes 2,5 % Hispaania elanikkonnast vähem linnastunud ja äärealadel, kus ringhäälinguorganisatsioonidel ei olnud oma täiustatud teenuse pakkumise vastu kaubanduslikku huvi. Ringhäälinguorganisatsioonide vastuseisu tõttu finantsosalusele oma signaalide edastamiseks vajalike ülekandejaamade täiustamises rahastas riik leviala laiendamist ([21]).

c) III piirkond – katab ülejäänud osa Hispaania elanikkonnast ning kujutab endast ala, kus topograafia tõttu ei ole võimalik televisiooniteenuseid maapealse platvormi kaudu osutada ja kus seda tehakse satelliidi abil.

(18) Digitaalringhäälingule üleminekuga kaasnesid ka mõned kulud televaatajatele. I ja II piirkonnas asuvad üksikud leibkonnad pidid maksma dekoodrite eest, et kohandada oma televiisorid maapealsele digitaaltelevisioonile. Kortermajade elanikud pidid lisaks maksma selle eest, et kohandada oma vastuvõtuinfrastruktuur digitaalsignaalile. III piirkonna elanikud pidid omakorda soetama satelliitvastuvõtuseadmed, mida mõningatel juhtudel rahastasid osaliselt või täielikult kohalikud asutused ([22]).

(19) 2007. aasta novembris, rohkem kui kaks aastat pärast riikliku tehnilise kava heakskiitmist, otsustas ITU jagatud eelisõiguse alusel eraldada elektroonilistele sideteenustele 800 MHz sagedusala. Sellel kuupäeval hõlmas maapealse digitaaltelevisiooniga kaetus 800 MHz sagedusala kaudu Hispaanias juba 80 %–90 % elanikkonnast.

(20) Hispaania otsustas 2009. aasta mais, et ta eraldab 800 MHz sagedusala elektroonilisele sidele. Väljakuulutamisel tugineti õiguslikult jätkusuutliku majanduse seadusele ([23]). Seaduses on sätestatud, et 800 MHz sagedusala kasutatakse peamiselt täiustatud elektrooniliste sideteenuste pakkumisel kooskõlas ELis ühtlustatud kasutusviisidega ([24]). Jätkusuutliku majanduse seaduse artikliga 51 on kehtestatud nii avalik-õiguslike kui eraõiguslike ringhäälinguteenuste osutajate õigus rahalisele hüvitisele kõigi 800 MHz sagedusala vabastamiseks vajaliku spektrikasutuse ümberjagamisega seotud kulude, eelkõige samaaegse ülekandmise kulude eest ([25]). Nimetatud siseriikliku seaduse säte on seega meetme õiguslik alus.

([20]) Real Decreto 944/2005, de 29 de julio, por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre.

([21]) Hispaania ametiasutuste rakendatud meetmeid maapealse digitaaltelevisiooniga kaetuse laiendamiseks II piirkonnas hinnati kahes komisjoni otsuses: komisjoni 19. juuni 2013. aasta otsus riigiabi kohta, mida Hispaania Kuningriik andis maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades, välja arvatud Castilla-La Mancha (SA.28599) ja komisjoni 1. oktoobri 2014. aasta otsus riigiabi kohta, mida andsid Castilla-La-Mancha ametiasutused maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades Castilla-La Manchas (SA.27408).

([22]) Vt nt komisjoni 8. veebruari 2012. aasta otsus kohtuasjas „Captación de television digital en Cantabria".

([23]) Ley 2/2011, de 4 de marzo, de Economía Sostenible.

([24]) Vt joonealused märkused 17 ja 18.

([25]) Jätkusuutliku majanduse seaduse artiklis 51 on sätestatud, et: *„790–862 MHz sagedusala vabastamiseks vajaliku spektrikasutuse ümberjagamisega seotud kulud kannavad ametiasutused …"*

(21) Arvestades, et maapealse digitaaltelevisiooni edastajad kasutasid 800 MHz sagedusala ajal, mil selle sihtotstarvet muudeti elektrooniliste sideteenuste jaoks, ([26]) oli vaja nimetatud ringhäälinguorganisatsioonid viia üle tol ajal kasutatavatelt kanalitelt teistele kanalitele sagedusalal 694–790 MHz (edaspidi „700 MHz sagedusala“). Nimetatud protsess sätestati vastavalt kuninga dekreedile 365/2010, ([27]) mis reguleeris maapealse digitaaltelevisiooni multiplekside eraldamist pärast analoogsüsteemi väljalülitamist.

(22) Kuninga dekreet 365/2010 toob kaasa viie multipleksi andmise ([28]) nende multiplekside asendamiseks, mida kasutati 800 MHz sagedusalal. Ümberpaigutamine tekitas järgmisi raskusi.

— Üleminekuperioodi kindlustamine, mil digitaaltelevisiooni signaale tuli edastada samaaegselt 800 MHz ja 700 MHz sagedusaladel, kuna võimatu oli kohe uutele multipleksidele üle minna.

— Uued multipleksid vastavad raadiosageduse kanalitele, mida varem maapealse digitaaltelevisiooni edastamisel ei kasutatud. Seetõttu tuli enamikus mitme majapidamisega hoones televisiooni vastuvõtu infrastruktuur kohandada uuele olukorrale.

(23) Kuninga dekreediga 365/2010 nähti ette, et ringhäälingukanalid tuleb enne 2014. aasta lõppu üle viia teistele alla 790 MHz sagedusaladele. Dekreediga määrati ringhäälinguorganisatsioonidele ka kohustus edastada teleprogramme samaaegselt mõlemal sagedusalal kuni lõpliku multiplekside eraldamiseni 700 MHz sagedusalal.

(24) 2011. aastal otsustas Hispaania 800 MHz sagedusala telekommunikatsioonioperaatorite jaoks oksjonile panna ([29]). Telekommunikatsioonioperaatorid, kellele olid uued sagedused eraldatud, maksid nende eest 2012. aasta juuniks ning võtsid endale kohustuse saavutada (mis tahes tehnoloogia või muu sagedusala kaudu) vähemalt 90 % populatsiooniühikute puhul, kus elab alla 5 000 elaniku, leviala, mis võimaldab 2020. aastaks 30 Mbps või suuremal kiirusel juurdepääsu.

(25) Hispaania ametiasutuste hinnangul pidi meede kestma 6 kuni 24 kuud, olenevalt I piirkonna territooriumist, ent pidi lõppema hiljemalt 31. detsembril 2014 ([30]) Meetme kogueelarve oli hinnanguliselt 100–200 miljonit eurot ([31]). Hüvitis ei tohtinud tulenevalt samaaegse edastamise kohustusest ületada 100 % kuludest, mida ringhäälinguorganisatsioonidel tuli kanda.

2.4. **Turu kirjeldus**

(26) Meede puudutab ringhäälingutööstust, kus on kaks peamist osalejate rühma, kellest kumbki tegutseb ringhäälinguteenuste tooteahela eri tasandil: i) telekanalite edastajad ja ii) platvormioperaatorid.

(27) Ringhäälinguorganisatsioonid on telekanalite toimetajad. Nad ostavad või toodavad ise telesaateid, moodustavad neist kanalite programme ning pakuvad neid erinevate platvormide (nt satelliittelevisioon, maapealne digitaaltelevisioon, kaabeltelevisioon, IP-televisioon) kaudu üldsusele ([32]). Lisaks kanalite edastamisele maapealse digitaaltelevisiooni kaudu võivad ringhäälinguorganisatsioonid edastada teiste platvormide kaudu (nt Movistar+ või satelliit) oma tasulisi kanaleid või tasuta levitatavaid kanaleid.

(28) Üleriigiliste, piirkondlike ja kohalike tasuta edastatavate kanalite vaatajatele tasuta edastamise avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide poolt (RTVE üleriigilisel tasandil) on seadusandja kvalifitseerinud avalik-õigusliku teenusena ([33]). Tasuta edastatavate kanalite edastamist eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide poolt ei ole seevastu avalik-õigusliku teenusena kvalifitseeritud ([34]). Eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele anti litsentsid neile eraldatud sageduste edastamiseks ning need lõpevad kõige varem 2025. aastal.

([26]) Hispaanias kasutasid ringhäälinguorganisatsioonid tegelikult 800 MHz sagedusala sagedusi kuni 31. märtsini 2015.
([27]) Real Decreto 365/2010, de 26 de marzo, por el que se regula la asignación de los múltiples de la Televisión Digital Terrestre tras el cese de las emisiones de televisión terrestre con tecnología analógica.
([28]) Multipleks on signaal, mis tekitatakse teiste signaalide koondamisega, et parandada nende transportimist ja edastamist. Toona oli olemas 8 multipleksi, mis katsid kogu riiki (kaks avalik-õigusliku televisiooni ja 6 eraõigusliku televisiooni jaoks).
([29]) Real Decreto 458/2011, de 1 de abril, sobre actuaciones en materia de espectro radioeléctrico para el desarrollo de la sociedad digital.
([30]) 31. detsembril 2014 oli kuninga dekreediga 365/2010 kehtestatud lõppkuupäev 800 MHz sagedusala vabastamiseks telekommunikatsioonioperaatoritele. Viivituse tõttu majapidamiste kohandamisel sageduste muutmisega lasti digitaalne dividend Hispaanias vabaks alles 31. märtsil 2015.
([31]) Esialgne hinnang, mis hõlmab nii avalik-õiguslikke kui eraõiguslikke ringhäälinguorganisatsioone.
([32]) Internetiprotokollipõhine televisioon.
([33]) Vt lähemalt menetluse algatamise otsus.
([34]) Riigilt litsentsi saamisega kaasneb maapealse edastuse jaoks sageduse eraldamine. Üleriigilised eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid on Atresmedia (Antena 3+La Sexta), Mediaset España (Telecinco+Cuatro), Veo TV ja Net TV. Peale üleriigiliste eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide on olemas ka mitu piirkondliku ja kohaliku tasandi eraõiguslikku ringhäälinguorganisatsiooni.

(29) Tagamaks, et elanikud televisiooniteenuseid tõhusalt kasutada saaksid, kohustab Hispaania seadus nii avalik-õiguslikke kui eraõiguslikke ringhäälinguorganisatsioone tagama minimaalse kaetuse maapealse võrgu kaudu. Nimetatud kaetusega seotud kohustused on lisatud avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele usaldatud avaliku teenuse osutamise ülesandele ning eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide litsentsidele. Riiklikud ringhäälinguorganisatsioonid peavad katma levialaga vähemalt 98 % Hispaania elanikkonnast, samas kui erasektori ringhäälinguorganisatsioonid peavad katma vähemalt 96 % elanikkonnast.

(30) Platvormioperaatorid on erasektori üksused või riigi kontrolli all olevad üksused, kes käitavad tehnoloogilist infrastruktuuri, et transportida ja edastada avalikkusele ringhäälinguorganisatsioonide toodetud kanaleid. Kunagi oli ainus kättesaadav platvorm maapealne analoogplatvorm. Tehnoloogia arenedes on saanud turul kättesaadavaks rohkem platvorme ning praegu on Hispaanias neli ringhäälinguplatvormi:

i) *maapealne platvorm*, mis levitas kuni digitaalse dividendi vabakslaskmiseni 800 MHz sagedusalal umbes 30 üleriigilist ja mitut piirkondliku ja kohaliku tasandi tasuta levitatavat kanalit ning kaht tasulist telekanalit;

ii) *satelliitplatvorm*, mis levitab kanaleid muul sagedusalal kui maapealne satelliittelevisioon ([35]) ning kus on olemas mitmeid pakkumisi (sealhulgas tasuta edastatavad ja tasulised telekanalid);

iii) *kaabelplatvorm*, mis levitab signaali erinevate tellitavate telekanalite jaoks (sealhulgas enamik maapealse digitaaltelevisiooni kaudu tasuta edastatavaid kanaleid);

iv) *IP-televisioon*, mida võib pakkuda TV-signaali edastamiseks FTTH- ja XDSL-lairibaühenduse kaudu kiirusega vähemalt 8 Mbps. See levitab signaali tellitavate telekanalite jaoks (sealhulgas enamik maapealse digitaaltelevisiooni kaudu tasuta edastatavaid kanaleid).

(31) Maapealne digitaaltelevisioon on valitsev platvorm Hispaanias ning see on tasuta edastatavate telekanalite peamine levitaja. Maapealne võrk koosneb transportivast infrastruktuurist ja edastamiskeskustest (mille hulka omakorda kuuluvad mastid, saatjad jne). Edastamiskeskused kuuluvad üleriigilistele ja piirkondlikele platvormioperaatoritele ja riigiasutustele (linnavalitsused ja piirkondlikud omavalitsused). Tehniliste piirangute tõttu ei jõua maapealne televisioon kogu Hispaania elanikkonnani (nt mõned hõredalt asustatud või mägialad ei saa signaali – III piirkond). Tänu levialaga seotud kohustustele, mis on ringhäälinguorganisatsioonidele seadusega määratud (I piirkond), ja avaliku sektori rahalistele vahenditele maapealse digitaaltelevisioonivõrgu laiendamiseks äärealadel ja vähem linnastunud aladel (II piirkond) ulatub maapealse digitaaltelevisiooni leviala umbes 98,85 %ni elanikkonnast ([36]). Ülejäänud 1,15 % Hispaania elanikkonnast teenindab satelliit. Astra sõnul on satelliit ainus platvorm, mis on tehniliselt suuteline levitama signaali kogu Hispaania elanikkonnale ([37]).

(32) Mis puudutab teisi platvorme, siis Hispaania telekommunikatsioonisektorit reguleeriva asutuse ([38]) (CMT) andmete kohaselt võib juba paigaldatud kaabeltelevisioonivõrk ulatuda veidi üle 20 %ni elanikkonnast ning juba paigaldatud lairibavõrk (üle FTTH ja XDSLi) võib pakkuda IP-televisiooni teenuseid 16,5 %-le elanikkonnast ([39]).

(33) Maapealse digitaaltelevisiooni signaali transportimise ja levitamise teenust osutavad platvormioperaatorid, ([40]) kellest peamine on Abertis ([41]).

([35]) Kui maapealse digitaaltelevisiooni edastajad kasutavad ultrakõrgsagedusala (UHF), siis satelliidioperaatorid edastavad telesignaale superkõrgsagedusalal (SHF).

([36]) 93,5 % elanikkonnast kasutab televiisori vaatamiseks maapealset platvormi. Ülejäänud 5,35 % eelistab juurdepääsu televisiooniteenustele teiste platvormide kaudu.

([37]) Satelliitplatvorm koosneb maapealsest jaamast, satelliidist ja vastuvõtja tasandil satelliiditaldrikust ja dekoodrist. Selleks et laiendada piirkonnas satelliitringhäälingu leviala, tuleb viimatinimetatud maapealsed seadmed paigaldada kliendi ruumidesse.

([38]) Comisión del Mercado de Telecomunicaciones.

([39]) 2010. aastal sõlmis IP-televisioonilepinguid 855 584 leibkonda ja 1 586 573 leibkonda tellis kaabeltelevisiooni. Hispaanias oli kokku 47 021 031 elanikku. Lisateabe saamiseks vt CMT aastaaruannet veebiaadressil http://informeanual.cmt.es/.

([40]) Teised maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatorid piirkondlikul tasandil on Itelazpi, Nasertic and TelecomCLM.

([41]) Nagu märgitud menetluse alustamise otsuse põhjenduses 25, leidis Hispaania konkurentsiamet (Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia, CNMC), et Abertis oli kuritarvitanud oma valitsevat seisundit maapealse digitaaltelevisiooni teenuste levitamise ja sellega seonduvate transporditeenuste jaeturul (CNMC Expediente S/0207/09 Transporte de Televisión). Abertis on kohustatud võimaldama juurdepääsu oma maapealse digitaaltelevisiooni signaalide edastamise võrgule, sest see kujutab endast vara, mida ei ole võimalik kopeerida ja mis on hädavajalik maapealse digitaaltelevisiooni signaali transportimise ja edastamise teenuse osutamiseks. Abertis osutab nimetatud maapealse digitaaltelevisiooni transpordi- ja edastamisteenuseid ringhäälinguorganisatsioonidele, kus tal on valitsev seisund. CNMC leidis pärast Abertise kulude ja tulude üksikasjalikku analüüsi, et hindade korral, millega äriühing osutab oma keskustele juurdepääsu teenuseid, ja arvestades tingimusi, milles ta on klientidega jaeturul kokku leppinud, ei ole konkurentidel, kes on sama tulemuslikud kui Abertis, maapealse digitaaltelevisiooni signaali transportimise ja edastamise turgudel mingit ellujäämisvaru.

(34) Umbes 10,8 % Hispaania elanikkonnast ([42]) on tasulise televisiooni tellijad. Enamikku maapealses digitaaltelevisioonis tasuta edastatavaid kanaleid edastatakse (tasuta või tasulise paketi osana) ka teistel platvormidel. Teine valitsev tasulise televisiooni platvorm on satelliit, ([43]) mille puhul on kaks peamist platvormioperaatorit – Hispasat ja Astra.

2.5. **Eraõigusliku ringhäälingu (kommertsringhäälingu) õiguslik raamistik Hispaanias**

(35) Nende eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide õigused ja kohustused, kes edastavad teleprogramme maapealse platvormi kaudu, on sätestatud terves reas õigusaktides: neile teleteenuste osutamiseks antud sooduslitsentsid, vastavad pikendused ja edaspidised litsentsid. Need eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid, kes soovisid kasutada nappivat sagedusspektrit, said pärast ametiasutuste algatatud hankemenetlust kõigepealt sooduslitsentsid. Selleks, et osaleda sooduslitsentside saamise hankemenetlusel, pidid nad esitama pakkumused, mis vastasid pakkumiskutses sätestatud tingimustele ([44]). Seejärel anti ringhäälinguorganisatsioonidele õigus levitada oma kanaleid maapealse võrgu sagedustel, mille maht on piiratud ning mida peab reguleerima riik. Sooduslitsentse pikendati ja 2010. aastal muudeti need litsentsideks, mis aeguvad kõige varem 2025. aastal ([45]). Riik on seotud litsentside kestusega ning saab need tagasi võtta üksnes juhul, kui ringhäälinguorganisatsioonid oma kohustusi ei täida ([46]). Ringhäälinguorganisatsioonid saavad oma litsentsid tagasi anda, kui nad ei ole suutelised oma kohustusi täitma.

(36) Eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid on kohustatud osutama maapealse võrgu kaudu teenuseid vähemalt teatavale protsendile rahvastikust, milleks on riiklikus tehnilises kavas kehtestatud 96 %. Kuninga dekreedis 365/2010 on sätestatud, et digitaalse dividendi vabakslaskmise kontekstis on ringhäälinguorganisatsioonid kohustatud osutama teenuseid paralleelselt mõlemal sagedusel kuni uued multipleksid on lõplikult eraldatud ([47]).

(37) Esialgsed eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele televisiooniteenuste osutamiseks antud sooduslitsentsid, nende vastavad pikendused ja hilisemad litsentsid ei sisaldanud viidet õigusele saada hüvitist spektrikasutuse vahetuse või ümberjagamise kulude eest. Lisaks sellele sätestati riiklikus tehnilises kavas, et ametiasutused võivad kehtestada ringhäälinguteenuste osutamisele eritingimused, mida sooduslitsentsidega ei ole ette nähtud, kui turu või tehnoloogia arengu tulemusel on vaja muuta ringhäälinguteenuste osutamise viisi ([48]). Riikliku tehnilise kavaga ei kehtestatud eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide õigust hüvitisele sellisel juhul.

3. **AMETLIK UURIMISMENETLUS**

3.1. **Menetluse algatamise põhjused**

(38) Menetluse algatamise otsuses märkis komisjon esiteks, et meede tundus vastavat kõikidele aluslepingu artikli 107 lõike 1 kriteeriumidele ja seda võis seega pidada riigiabiks kõnealuse sätte tähenduses.

(39) Menetluse algatamise otsuse kohaselt on meetme otsesed abisaajad nii avalik-õiguslikud kui eraõiguslikud maapealse digitaaltelevisiooni edastajad.

([42]) *„Otro indicador de esta tendencia fue el aumento en más de un millón del número de abonados a la televisión de pago, que por primera vez superó los 5 millones de clientes.“* CNMC Informe Económico Sectorial de las Telecomunicaciones y el Audiovisual 2015, lk 3.

([43]) Vaatajate jaotus tasulise televisiooni platvormide vahel oli 2014. aastal järgmine: IP-televisioon – 38,8 %, satelliittelevisioon – 30,2 %, kaabeltelevisioon – 23,7 % ja maapealne digitaaltelevisioon – 4,5 %. Allikas: http://data.cnmc.es/datagraph/jsp/inf_anual.jsp.

([44]) Resolución de 25 de enero de 1989, de la Secretaria general de Comunicaciones, por la que se publica el acuerdo por el que se aprueba el pliego de bases del concurso para la adjudicación del servicio público de televisión, en gestión indirecta, y se dispone la convocatoria del correspondiente concurso público; Titulo III, derechos y obligaciones de los concesionarios.

([45]) Seadus „Ley 7/2010, de 31 de marzo, General de la Comunicación Audiovisual“ andis õigusliku aluse audiovisuaalteenuste osutamise õiguse muutmisele. Kehtivad sooduslitsentsid muudeti asjaomaste ringhäälinguorganisatsioonidega sõlmitud individuaalsete kokkulepetega litsentsideks – vt 11. juuli 2010. aasta kokkulepped Antena 3, Telecinco, La Sexta ja Veoga ning 28. mai 2010. aasta kokkulepe Sogecablega.

([46]) Näiteks kui ringhäälinguorganisatsioon lõpetab levitamise 15 või enamaks päevaks.

([47]) Hispaania ametiasutused teatasid komisjonile 11. veebruaril 2016. aastal, et eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide samaaegse edastamise kohustus tunnistati kehtetuks kuninga 19. septembri 2014. aasta dekreediga 805/2014, millega kiideti heaks riiklik tehniline kava. Selles reguleerivas meetmes on sätestatud, et eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid võivad kaaluda samaaegset edastamist digitaalse dividendi vabakslaskmise ajal, ent nad ei ole kohustatud seda tegema. Nimetatud muudatusest komisjonile siiski ei teatatud.

([48]) Disposición adicional decimocuarta. Condiciones especiales de emisión: *„En función de la evolución del mercado, de las posibilidades tecnológicas y del desarrollo de la televisión digital terrestre, el Gobierno podrá decidir el establecimiento de condiciones especiales de emisión en línea con las prácticas de los principales países europeos, no previstas en los actuales contratos concesionales“*

(40) Lisaks käsitleti menetluse algatamise otsuses maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatoreid – eelkõige Abertist – kui meetme potentsiaalseid abisaajaid.

(41) Komisjon avaldas kahtlusi seoses sellega, kas meede õigustab hüvitist, mis katab kulu, mis tavaliselt tuleks lisada ringhäälinguorganisatsioonide eelarvesse, ja seega seadis kahtluse alla selle siseturuga kokkusobivuse. Komisjon tuli esialgsele seisukohale, et meede seaks eelisolukorda teatavad ettevõtted ja moonutaks konkurentsi siseturul. Komisjon tuli järeldusele, et „*vastavalt olemasolevale teabele ei saa selline toetus olla siseturuga kokkusobiv, kui ei võeta piisavaid meetmeid eelkõige selleks, et tegelda platvormioperaatorite vahelist konkurentsi moonutava mõjuga*."

(42) Seepärast nõudis komisjon, et Hispaania esitaks meetmega seotud märkused ning kogu teabe, mis komisjonile hindamiseks vajalik on.

(43) Menetluse algatamise otsuses sisalduvad täiendavad faktilised andmed uurimismenetluse algatamiseks, mida tuleks pidada käesoleva otsuse lahutamatuks osaks.

3.2. **Hispaania ametiasutuste märkused**

Hispaania ametiasutuste märkused menetluse algatamise otsuse kohta

(44) Hispaania ametivõimude sõnul ei kujuta meede endast riigiabi, arvestades et abisaajad ei saaks väiksemale sagedusalale ülemineku eest mingit eelist. Sellest vaatenurgast kujutab meede endast hüvitist Hispaania põhiseaduse artikli 106 lõike 2 mõistes, mille kohaselt on riik kohustatud hüvitama mis tahes kahju, mille on põhjustanud haldusmeede. Kui leitakse, et meede kujutab endast riigiabi, oleks ta iga juhul siseturuga kokkusobiv vastavalt aluslepingu artikli 107 lõik 2 punktile b, kuna digitaalse dividendi vabakslaskmine on Hispaania ametivõimude sõnul erakorraline sündmus.

(45) Meetme võib kuulutada siseturuga kokkusobivaks ka vastavalt aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktile c, sest Hispaania ametisutused on seisukohal, et meede: i) toetab Euroopa poliitikat seoses digitaalse dividendi muutmisega sotsiaalseks kasuks ja majanduskasvuks; ii) parandab turutõrke; iii) on asjakohane vahend, sest seda kohaldatakse üksnes nende ringhäälinguorganisatsioonide suhtes, kes on sunnitud samaaegse edastamise kohustuse tõttu kandma soovimatuid kulusid, ning hüvitis on rangelt piiratud erakordsetele kulutustele vastava summaga; iv) omab stimuleerivat mõju, sest kui mingit abi ei oleks, ei oleks ringhäälinguorganisatsioonid nõus spektri ümberjagamises osalema ning samaaegset edastamist tagama; v) on proportsionaalne, sest see katab üksnes ringhäälinguorganisatsioonidele kanalite ümberjaotamise tõttu tekkinud lisakulud; vi) on tehnoloogiliselt neutraalne, sest kanalite muutmine, mis on vajalik digitaalse dividendi vabakslaskmiseks, teisi platvorme ei mõjuta; ja vii) ei moonutaks konkurentsi, sest kui ringhäälinguorganisatsioonid peaksid kulud kandma ilma hüvitist saamata, nurjaks see nende kasvuootused ning tooks kasu osalejatele teistel turgudel.

(46) Menetluse algatamise otsuses kutsuti Hispaania ametiasutusi üles esitama meetme kohta märkusi ja muu hulgas järgmist teavet: i) dokumendid (nagu kirjavahetus ringhäälinguorganisatsioonidega, avaldused), mis tõendavad nende võimetust rahastada samaaegse edastamise perioodi omavahenditest; ii) tõendid (nagu hankedokumendid, kulude/tulude eelnev analüüs, avalik konsulteerimine kõnealusel teemal jne), mis põhjendaksid maapealse platvormi valikut (maapealse ringhäälingu ümberjaotamine madalama sagedusega maapealsele sagedusalale), et lahendada sageduste nappuse probleem; iii) kokkuvõte ringhäälinguorganisatsioonide õigustest ja kohustustest vastavalt nende kehtivatele litsentsidele, sooduslitsentsidele, tingimustele, mille alusel neid litsentse/sooduslitsentse on võimalik muuta, ja selliste muudatuste tagajärgedest (nii riigile kui ka ringhäälinguorganisatsioonidele); iv) üksikasjalik ülevaade infrastruktuuri kohandamisega seotud kulude kohta, mida iga ringhäälinguorganisatsioon rahastab omavahenditest; v) selgitus digitaalse dividendi vabakslaskmise ajastamise mõju kohta; ja vi) lisateave praegu maapealse digitaaltelevisiooni kaudu edastatavate tasuliste telekanalite edastajate abikõlblikkuse kohta.

(47) Hispaania ametiasutused vastasid, et suurem osa nimetatud teabest esitati juba enne ametliku uurimismenetluse algatamist. Hispaania ametiasutused esitasid konkreetseid märkusi küsimuse kohta, mis käsitles nõutavaid

tõendeid, mis põhjendaksid nende maapealse platvormi valikut sageduste nappuse probleemi lahendamiseks, väites, et nimetatud küsimus ei piirdu üksnes meetme neutraalsuse hindamisega ja et nad ei ole kohustatud põhjendama kavandatud kompenseerivaid meetmeid, mis on selgelt kooskõlas liidu õigusega. Hispaania ametiasutused jäid ka eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide litsentside osas samade väidete juurde, st et riigil on õigus määrata tehnoloogiliselt neutraalseid litsentse, et tagada ettenähtud 96 % levialakohustus I piirkonnas. Nad märkisid ühtlasi, et isegi kui nende litsentsidega ei nähtaks ette eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide õigust hüvitisele digitaalse dividendi vabakslaskmisega seotud kulude eest, siis need litsentsid sellist hüvitamist ka ei välista. Lisaks sellele selgitasid nad, et kõik eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid, kes osutavad üldhuvi pakkuvaid audiovisuaalseid teenuseid, võivad vabalt valida kättesaadavate platvormitehnoloogiate seast. Nimetatud õigus kehtib ka nende eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide suhtes, kellel on litsents, ent ainult väljaspool 96 % levialakohustust ja täiendaval viisil.

(48) Seoses tehnoloogilise neutraalsusega konkreetsemalt väitsid Hispaania ametiasutused, et nende teates austati nimetatud põhimõtet selles mõttes, et eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid võisid vabalt valida mis tahes platvormi (satelliit, kaabel, ADSL, optiline kiud või maapealne digitaaltelevisioon), et tagada samaaegse edastamise kohustus. Nad täpsustasid siiski, et meedet kohaldatakse üksnes samaaegse edastamise perioodi suhtes ja mitte kauem. Kui samaaegse edastamise periood (üleminekuperiood) on läbi, jääb kehtima nende ringhäälinguoperaatorite kohustus tagada geograafiline kaetus maapealse digitaaltelevisiooni kaudu, nagu on ette nähtud kehtivate litsentsidega. Lisaks selgitasid Hispaania ametiasutused, et eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide kohustus tagada I piirkonnas maapealse digitaaltelevisiooni kaudu 96 % leviala kohustus ei tähenda, et täpselt see protsent Hispaania elanikkonnast tegelikult maapealsete edastajate programme maapealse digitaaltelevisiooni vastuvõtusüsteemide kaudu vastu võtta saaks. Seda seepärast, et teiste tehnoloogiate leviala võib kattuda maapealse digitaaltelevisiooni levialaga ([49]).

(49) Hispaania ametiasutused järeldasid, et meede ei anna eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele, kes tegutsevad maapealse digitaaltelevisiooni platvormil, mingit majanduslikku eelist, kuna see piirdub samaaegse edastamisega seotud erakorraliste kulude hüvitamisega, mille tekitab otseselt nende kohustus vabastada 800 MHz sagedusala.

Hispaania ametiasutuste vastused Astra märkustele

(50) Nagu märgitud põhjendudes 4, esitasid Hispaania ametiasutused tähelepanekuid Astra poolt ametliku uurimise ajal esitatud märkuste kohta. Nad rõhutasid, et Astra peale menetluse algatamise otsuses sisalduvate väidete lisateavet ei anna.

(51) Hispaania ametiasutused rõhutasid, et Astra kriitika hõlmab selgelt rohkemat kui teatatud meetme kohaldamisala, mis piirdub eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele ajutise hüvitise maksmisega samaaegse edastamisega tekkinud kulude eest. Hispaania ametiasutuste arvates on Astra eesmärk muuta Hispaania õigusraamistikku seoses telekanalite edastamisega I piirkonnas, mida teates ei käsitleta. Hispaania ametiasutused selgitasid ka, et tegelikult ei kohaldata meedet ainult eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide suhtes, kes kasutavad maapealse digitaaltelevisiooni tehnoloogiat, vaid kõigi tasuta telekanalite edastajate suhtes Hispaanias. See on tingitud sellest, et puuduvad ainuõiguslikud edastajad alternatiivsetel platvormidel ja eelkõige satelliidil. Satelliiti kasutatakse tasuliste telekanalite edastamiseks (tasuta edastatavad välisriikide kanalid ja teatavate kanalite rahvusvahelised versioonid), mis on koondatud Canal+ alla ([50]). Sellest tulenevalt on Hispaania ametiasutused arvamusel, et igal juhul ei kuulu tasuta edastatavate maapealse digitaaltelevisiooni ja platvormi Canal+ kanalite edastajad samale turule.

(52) Hiljem vastasid Hispaania ametiasutused Astra arvamusele, et liidu õigusaktid meedet ei toeta, viidates otsusele nr 243/2012/EL ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/20/EÜ ([51]) (edaspidi „loadirektiiv“).

(53) Nad rõhutasid seoses oma väidetega, milles viidati otsusele nr 243/2012/EL, et vastavalt otsuse artikli 6 lõikele 5 *„võivad liikmesriigid tagada, et vajaduse korral ja kooskõlas liidu õigusega hüvitatakse spektrikasutuse vahetuse või ümberjagamise otsesed kulud asjakohaselt vastavalt siseriiklikule õigusele.*“ Hispaania ametiasutused tõlgendasid nimetatud sätet koostoimes põhjendusega 18, milles märgitakse, et *„liikmesriikidele tuleks lubada vajaduse korral võtta üleminekukuludega seotud kompensatsioonimeetmeid.*“

([49]) Hispaania ametivõimude sõnul võtavad näiteks Hispaania tasulise televisiooni satelliitplatvormi kasutajad praktilistel põhjustel maapealse digitaaltelevisiooni kanaleid tavaliselt vastu satelliitplatvormi kaudu.

([50]) Üksnes tasulise televisiooni platvorm, mis sisaldab ka enamikku tasuta edastatavatest maapealse digitaaltelevisiooni programmidest.

([51]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21).

(54) Loadirektiiviga seotud väidete osas langes Hispaania ametiasutuste arvamus kokku Astra poolse artikli 14 tõlgendusega. Vastavalt nimetatud sättele „*tagavad liikmesriigid, et üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õigustega seotud õigusi, tingimusi ja korda saab muuta ainult objektiivselt põhjendatud juhtudel ja proportsionaalselt*." Kõnealuses artiklis kirjeldatakse samuti, et „*liikmesriigid ei piira ega tühista seadmete paigaldamise õigusi enne selliste õiguste kehtivusaja möödumist, kui piiramine või tühistamine ei ole põhjendatud või kohaldatav õiguste tühistamise kompenseerimist käsitlevate siseriiklike sätete kohaselt*."

(55) Seda arvesse võttes väitsid Hispaania ametiasutused, et vastupidiselt menetluse algatamise otsuses sätestatule ei välista ringhäälinguorganisatsioonide litsentsid hüvitise maksmist samaaegse edastamise kulude eest, sest need ei olnud litsentside andmise ajal prognoositavad kulud ([52]). Seoses meetme kokkusobivusega liidu õigusega ei ole Hispaania ametiasutused nõus näidetega ELi kohtute praktika pretsedentidest, mida on meetmega seoses tsiteeritud menetluse algatamise otsuse põhjendustes 65–67, sest 1) meetmega ette nähtud hüvitis on määratud samaaegse edastamise kohustuse otsene tagajärg; 2) viimatinimetatud kohustus on kooskõlas otsusega nr 243/2012/EL, millega, nagu selgitatud, nähakse ette õigus hüvitisele; 3) hüvitist käsitlev õiguslik raamistik võeti vastu samaaegse edastamise kohustuse määramise tulemusena; 4) kõnelusest kohustusest tekkinud kulud vastavad täpselt hüvitise ulatusele.

(56) Pidades silmas 700 MHz sagedusala kavandatud vabastamist 2020. aastaks, on Hispaania ametiasutused arvamusel, et komisjoni negatiivne otsus meetme kohta võib takistada nimetatud ELi algatuse sujuvat toimimist.

Avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele tekkinud samaaegse edastamise kulude hüvitamine

(57) 2014. aasta septembris, pärast kuninga dekreedi 677/2014 vastuvõtmist võtsid Hispaania ametiasutused tagasi teate, milles käsitleti avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele tekkinud samaaegse edastamise kulude hüvitamist. Kuninga dekreedis nimetatakse üheksa avalik-õiguslikku ringhäälinguorganisatsiooni. Üks (RTVE) hõlmab kogu Hispaania territooriumi ja kaheksa on piirkondlikud organisatsioonid. Kõigi nimetatud avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide puhul, kes osutavad selgelt avalikku ringhäälinguteenust, kuulutati samaaegne edastamine kohustuslikuks, et võimaldada kodumajapidamistel kohandada vastuvõtusüsteeme, ilma et nad teenusest ilma jääksid. Riiklike rahaliste vahendite kogusumma oli väiksem kui 2011. aasta teates algselt ette nähtud ning ka samaaegse edastamise kestust vähendati ([53]). Hispaania ametiasutused teatasid komisjonile, et kuninga dekreet on kooskõlas komisjoni otsusega 2012/21/EL ([54]) ning seepärast ei tule sellest teatada.

(58) Teate osa, milles käsitletakse samaaegse edastamise hüvitamist eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele, ([55]) ei ole Hispaania ametiasutused meetme raames tagasi võtnud.

3.3. **Huvitatud isikute märkused**

(59) Kõik põhjenduses 4 määratletud huvitatud isikud, välja arvatud Astra, on esitanud vastuväiteid meedet käsitlevate komisjoni esialgsete järelduste kohta.

3.3.1. *Astra märkused*

(60) Eraomanduses oleva satelliidi operaator Astra on arvamusel, et meede kujutab endast selgelt riigiabi, sellega rikutakse tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet ning see tugevdaks valitsevat maapealse digitaaltelevisiooni platvormi operaatorit Abertist. Ta peab Abertist meetme kaudseks kasusaajaks.

(61) Seoses meetme mõjuga usub Astra, et hoolimata sellest, et see piirdub samaaegse edastamise hüvitamisega, kataks see tegelikkuses kõik digitaalse dividendi vabakslaskmisega seotud ringhäälinguorganisatsioonide kulud.

([52]) Aastal 1989.
([53]) Abi ulatus orienteeruvalt 10 miljoni euroni ja samaaegse edastamise kestus oli 3–6 kuud.
([54]) Komisjoni 20. detsembri 2011 aasta otsus 2012/21/EL Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes (ELT L 7, 11.1.2012, lk 3).
([55]) Vastupidiselt avalik-õiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele ei ole eraõiguslikel ringhäälinguorganisatsioonidel avaliku teenuse osutamise volitust ning nende geograafilise kaetuse kohustus on samuti kitsam.

(62) Astra nõustub komisjoniga selles, et eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide samaaegse edastamise kohustus tuleneb siseriiklikust õigusest (reguleeriv meede) ega tekita sellisel kujul õigust hüvitisele. Astra sõnul on riiklikus tehnilises kavas sätestatud, et avaliku sektori asutused võivad kehtestada ringhäälingule turu reguleerimise või tehnilise arengu tulemusena eritingimusi, mida ei ole litsentsidega ette nähtud, ilma et tekkiks õigus hüvitisele.

(63) Astra juhib samuti tähelepanu asjaolule, et maapealse digitaaltelevisiooni edastajad olid teadlikud digitaalse dividendi vabakslaskmisest ja sellega seotud sageduste üleandmisest enne kuninga dekreedi 365/2010 vastuvõtmist. Meede tooks kasu üksnes nendele ringhäälinguorganisatsioonidele, kahjustades ringhäälinguorganisatsioone, kes kasutavad teisi platvorme.

(64) Seoses meetmele õigusliku hinnangu andmisega ei ole Astra nõus, et meede kujutab endast erandjuhtu, mis õigustaks aluslepingu artikli 107 lõike 2 punkti b kohaldamist. Samuti ei ole ta nõus sellega, et meede vastab aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti c nõuetele, kuna see moonutaks oma tehnoloogiliselt mitteneutraalse olemuse tõttu platvormioperaatorite konkurentsi. Seoses sellega rõhutab Astra, et meetme otsestel kasusaajatel on selge stiimul samaaegseks edastamiseks hüvitist saamata, et säilitada oma vaatajad ja reklaamitulud, arvestamata nende lisaeeliseid, mis tulenevad digitaalse dividendi vabakslaskmisest (mis pakub nt võimalust vaadata vabastatud 800 MHz sagedusalal teleprogramme mobiilside kaudu). Astra väidab ka, et Hispaania ametiasutustel ei ole õnnestunud viia läbi sõltumatut uuringut, mis õigustaks meedet kui asjakohast, vajalikku ja proportsionaalset abi.

(65) Kokkuvõtteks pooldab Astra Hispaania televisiooniturg avamist I piirkonnas ning võrdsetel tingimustel konkurentsi võimaldamist alternatiivsete tehnoloogiliste platvormide vahel.

3.3.2. *Abertise märkused*

(66) Sarnaselt Hispaania ametiasutustele ei kvalifitseeri ka Abertis meedet riigiabina valikulise majandusliku eelise ja konkurentsi moonutamise puudumise tõttu. Kui komisjon otsustaks kvalifitseerida meetme riigiabina, peaks ta kuulutama selle siseturuga kokkusobivaks aluslepingu 107 lõike 3 alusel.

(67) Abertis annab teada, et ta ei saaks ringhäälinguorganisatsioonide poolt samaaegse edastamise ajal kasutatava tehnoloogia valikust kasu ega kahju. Ta on arvamusel, et samaaegse edastamise hüvitis võiks tegelikult suurendada platvormidevahelist konkurentsivõimet, mis toob kasu ringhäälinguturule ja tarbijatele.

(68) Abertis kaitseb maapealse digitaaltelevisiooni tehnoloogia tõhusust, ent ei ole nõus, et selle konkreetse tehnoloogia kasutamine samaaegse edastamise ajal määrab kindlaks platvormi, mida ringhäälinguorganisatsioonid tulevikus kasutama hakkavad. Teisest küljest möönab Abertis, et maapealse digitaaltelevisiooni signaali edastatakse üksnes maapealse digitaaltelevisiooni tehnoloogia kaudu ringhäälinguorganisatsioonide litsentsides sätestatud tingimustel.

(69) Kokkuvõttes ei nõustu Abertis komisjoni esialgsete järeldustega meetme kohta.

3.3.3. *EBU märkused*

(70) Ka EBU ei pea meedet riigiabiks. Kui komisjon otsustaks kvalifitseerida meetme riigiabina, peaks ta kuulutama selle siseturuga kokkusobivaks aluslepingu 107 lõike 3 alusel, kuna sellega järgitakse tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet.

(71) EBU nõuab, et komisjon piirduks hindamisel üksnes meetme faktilise eesmärgi ja mõjuga, st samaaegse edastamise tagamisega maapealse digitaaltelevisiooni ümberpaigutamise protsessi ajal digitaalse dividendi vabakslaskmise raames. EBU sõnul ei ole digitaalne dividend ringhäälingusektori jaoks asjaomase riigiasutuse poolt vastu võetud õigusakti tagajärg: see ei ole seotud viisiga, kuidas maapealseid digitaaltelevisiooniteenuseid tuleb osutada, see ei tulene turust ega tehnoloogia arengust ega mõjuta tingimata kogu maapealse digitaaltelevisiooni tööstusharu.

(72) EBU ei nõustu sellega, et meede annaks maapealse digitaaltelevisiooni edastajatele või platvormioperaatoritele tegeliku eelise, ning palub komisjonil võtta arvesse märkimisväärseid investeeringuid, mida Hispaania ringhäälinguorganisatsioonid on juba teinud oma teenuste kohandamisel maapealse digitaaltelevisiooni tehnoloogiale ja infrastruktuurile analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile ülemineku ajal.

(73) EBU sõnul on eraõiguslikel maapealse digitaaltelevisiooni edastajatel õiguspärased ootused samaaegse edastamise hüvitisele, sest selline hüvitis on sätestatud siseriiklikus õiguses ja kehtivates litsentsides.

(74) EBU usub, et maapealsele digitaaltelevisiooni tehnoloogiale ei ole tõelist alternatiivi, mis võimaldaks täita ringhäälinguorganisatsioonidele ette nähtud levialakohustust. Maapealse digitaaltelevisiooni platvorm on teistest platvormidest eraldi seisev turg, kuna nende kasutusviisi ega käitamist ei saa omavahel asendada.

(75) Kokkuvõttes ei nõustu EBU komisjoni esialgsete järeldustega meetme kohta.

3.3.4. *BNE MÄRKUSED*

(76) BNE on arvamusel, et meede ei kujuta endast riigiabi. Kui komisjon otsustaks kvalifitseerida meetme riigiabina, peaks ta kuulutama selle siseturuga kokkusobivaks aluslepingu 107 lõike 3 alusel ja igal juhul tehnoloogiliselt neutraalseks.

(77) BNE sõnul ei sisalda ringhäälinguorganisatsioonide digitaalse dividendi vabakslaskmise kulud ainult samaaegse edastamise ajal ringhäälinguteenuste osutamisega seotud lisakulusid (mida tuleb tasuda vastavale maapealse digitaaltelevisiooni operaatorile), vaid ka kulusid, mis on tingitud nõutavast edastamissageduste muutmisest maapealses võrgus. Maapealse digitaaltelevisiooni operaatoritele ei too meede kasu ega kahju, sest sellega ei muudetaks ringhäälinguorganisatsioonide kohustust osutada ringhäälinguteenuseid maapealse digitaaltelevisiooni platvormil, säilitades levi ka madalamatel sagedustel.

(78) BNE kutsub komisjoni üles piirduma hinnangu andmisel riigiabi käsitlevate küsimustega ning mitte seadma kahtluse alla maapealse digitaaltelevisiooni tehnoloogia käsitlemist võrreldes satelliittehnoloogiaga. BNE usub, et ringhäälinguorganisatsioonid kaotaksid meetme puudumisel stiimuli lahkuda digitaalse dividendiga vabastatud 800 MHz sagedusalalt ettenähtud tähtaja jooksul. See tooks seega kaasa turutõrke.

(79) Kokkuvõttes ei nõustu BNE komisjoni esialgsete järeldustega meetme kohta.

3.3.5. *NET TV märkused*

(80) NET TV palub komisjonil jätta meede riigiabina kvalifitseerimata ja juhul, kui komisjon sellega nõustub, kuulutada meede siseturuga kokkusobivaks.

(81) NET TV avaldab kahtlust, et meetme puudumisel kohustataks ringhäälinguorganisatsioone jätkuvalt täitma oma üldhuvi pakkuvat kohustust, et säilitada litsentsid. Seda seepärast, et nad ei saaks teisele sagedusele üle minnes mingisugust eelist. Seepärast on õigustatud ametiasutuste kohustus hüvitada ringhäälinguorganisatsioonidele samaaegse edastamise kulud.

(82) Samaaegse edastamise kulud on NET TV jaoks „võimatud kulud“, arvestades tema väikest turuosa ja väikese ja keskmise suurusega ettevõtja seisundit. NET TV väidab, et see võib kaasa tuua üksnes tema lahkumise asjaomaselt turult.

(83) Kokkuvõttes ei nõustu NET TV komisjoni esialgsete järeldustega meetme kohta.

4. **MEETME HINDAMINE**

4.1. **Abi olemasolu**

(84) Komisjon on uurinud, kas kõnealust meedet saab kvalifitseerida riigiabiks aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, milles sätestatakse, et *„igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, on siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.*“

(85) Sellest järeldub, et selleks, et meedet kvalifitseerida riigiabina, peavad olema täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused: 1) abi tuleb anda riigi vahenditest; 2) see peab andma ettevõtjatele majandusliku eelise; 3) eelis peab olema valikuline ning moonutama või ähvardama moonutada konkurentsi; 4) meede peab kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust.

4.1.1. *Riigi vahendite kasutamine ja riigiga seostatavus*

(86) Nagu juba on tõdetud menetluse algatamise otsuse põhjenduses 39, tuleb vaidlustatud meedet rahastada otse Hispaania eelarvest telekommunikatsioonioperaatoritele vabastatud sageduste oksjoni tulude kaudu. Lisaks sellele ei vaidlustanud Hispaania ametiasutused menetluse algatamise otsuses esitatud järeldust, et meedet tuleks rahastada otseselt eelarvevahenditest.

(87) Punktis 2.3 kirjeldatud meetme üle otsustab riik ja seda rahastatakse otse riigieelarvest. Seepärast teeb komisjon järelduse, et see on seostatav riigiabiga ja kujutab endast riigi vahendite kasutamist.

4.1.2. *Majanduslik eelis*

(88) Komisjon leidis oma eelmistes otsustes, et nii kommertsringhääling ([56]) kui ka televisiooni ülekandevõrkude käitamine ([57]) kujutavad endast majandustegevust.

(89) Hispaania ametiasutused ja kõik huvitatud isikud peale Astra on arvamusel, et eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid ei saa üleminekul madalamale sagedusalale mingit eelist ning neile makstakse hüvitist pelgalt lisakulude eest, mida nad peavad pärast seadusemuudatust kandma.

(90) Jätkusuutliku majanduse seaduse artikliga 51 kehtestatakse nii avalik-õiguslike kui eraõiguslike ringhäälinguteenuste osutajate õigus rahalisele hüvitisele kõigi 800 MHz sagedusala vabastamiseks vajaliku spektrikasutuse ümberjaotamisega seotud kulude, eelkõige samaaegse ülekandmise kulude eest. Hispaania ametiasutused väitsid ametliku uurimise ajal, et nimetatud õigusnorm põhineb Hispaania põhiseaduse artikli 106 lõikel 2, ([58]) mille kohaselt tuleb hüvitist iseloomustada kui haldusasutuste varalist vastutust, mis tooks kaasa üldise kohustuse hüvitada mis tahes kahju, mille on põhjustanud haldusmeetmed, isegi kui kohustusi ei ole võimalik kindlaks teha.

(91) Komisjon märgib seoses sellega, et esialgsed eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele televisiooniteenuste osutamiseks antud sooduslitsentsid, nende vastavad pikendused ja hilisemad litsentsid ei sisaldanud viidet õigusele saada hüvitist spektrikasutuse vahetuse või ümberjagamise kulude eest. Lisaks sellele sätestati riiklikus tehnilises kavas, et ametiasutused võivad kehtestada ringhäälinguteenuste osutamisele eritingimused, mida sooduslitsentsidega ei ole ette nähtud, kui turu või tehnoloogia arengu tulemusel on vaja muuta ringhäälinguteenuste osutamise viisi kooskõlas teiste ELi liikmesriikide tavadega. Komisjon märgib ka, et riikliku tehnilise kavaga ei kehtestatud eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide õigust hüvitisele sellisel juhul.

(92) Lisaks sisaldab 25. jaanuari 1989. aasta resolutsiooni artikkel 10, ([59]) millel põhinevad avaliku teenuse osutamise kohustusega eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide sooduslitsentsid ja hilisemad litsentsid, ringhäälinguorganisatsioonide kohustust osutada pidevat ringhäälinguteenust ning kanda kõik esialgsetest sooduslitsentsidest ja kehtivatest litsentsidest tulenevad kulud.

(93) Nagu komisjon selgitas menetluse algatamise otsuse põhjendustes 65–70, kinnitab liidu kohtute praktika, et õigusjärgse kohustuse elluviimisest tekkivad kulud kannavad tavaliselt mõjutatud ettevõtted ning seega peetakse

([56]) Komisjoni otsus N632/2009 – Nichtkommerzieller Rundfunk-Fonds Austria, punktid 22 jj; komisjoni 26. juuni 1997. aasta otsuse 97/606/EÜ (ainuõiguse kohta edastada EÜ asutamislepingu artikli 90 lõike 3 kohaselt telereklaame Flandrias) (EÜT L 244, 6.9.1997, lk 18) punkt 5.

([57]) Komisjoni otsused N622/2003 Digiteerimisfond Austria, punkt 16; C25/2004 DVB-T Berlin Brandenburg, punkt 62; C34/2006 DVB-T Nordrhein-Westfalen, punkt 83; C52/2005 Mediaset, punkt 96.

([58]) Hispaania põhiseaduse artiklis 106 lõikes 2 on sätestatud, et *„üksikisikutel on seadusega kehtestatud tingimustel õigus saada hüvitist oma mis tahes varadele või õigustele tekitatud mis tahes kahju eest, välja arvatud vääramatu jõu juhtudel, kui selline kahju on avaliku teenistuse tegevuse tagajärg.“*

([59]) Resolución de 25 de enero de 1989, de la Secretaria general de Comunicaciones, por la que se publica el acuerdo por el que se aprueba el pliego de bases del concurso para la adjudicación del servicio público de televisión, en gestión indirecta, y se dispone la convocatoria del correspondiente concurso público; Titulo III, derechos y obligaciones de los concesionarios.

sellega seotud mis tahes kompenseerivat meedet riigiabiks ([60]). Näiteks otsustas Euroopa Kohus oma kohtuotsuses *Fleuren Compost BV vs. komisjon*, ([61]) et „*ei ole asjakohane, et nimetatud skeemi eesmärk on aidata ettevõtjatel täita oma seadusjärgseid kohustusi seoses keskkonnakaitsega. Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei tehta aluslepingu artikli 107 lõikes 1 vahet riigipoolse sekkumise meetmetel, võttes arvesse nende põhjuseid või eesmärke, vaid määratletakse neid seoses nende mõjuga. Jättes kõrvale küsimuse, kas keskkonnalaseid suuniseid käesoleva juhtumi puhul kohaldatakse* […], *ei ole asjaolu, et BPM-süsteemi alusel antava abiga edendatakse keskkonda hoolivat suhtumist, piisav selleks, et seda üldse mitte liigitada abina aluslepingu artikli 107 mõttes.*“

(94) Sarnaselt täpsustas Euroopa Kohus kohtuotsuses *Prantsusmaa vs. komisjon*, ([62]) et ettevõtja kulud, mis tekivad reguleerivatest meetmetest, kaasatakse oma iseloomu tõttu ettevõtja eelarvesse. Ta märkis: „*tuleks meenutada, et ettevõtte kulud […] tulenevad tööandjate ja ametiühingute vahel sõlmitud kollektiivlepingutest, mida ettevõtja on kohustatud järgima kas seepärast, et ta on liitunud kõnealuste lepingutega või seepärast, et lepingu sisule on antud seaduslik jõud. Sellised kulud kaasatakse oma iseloomu tõttu ettevõtja eelarvesse.*“

(95) Kuna reguleerivad kulud on oma iseloomu tõttu kaasatud ettevõtte eelarvesse, hõlmavad neid tavaliselt riigiabi käsitlevad eeskirjad. Kohtuotsuses *Cassa di Risparmio di Firenze* ([63]) sedastas kohus seoses sellega: „*Abi mõiste on laiem kui toetuse mõiste, sest abi mõiste ei hõlma mitte üksnes sooritusi positiivses tähenduses, nagu toetusi, vaid ka erinevas vormis sekkumisi, mis leevendavad äriühingu eelarvet tavaliselt koormavaid kohustusi ja mis seetõttu ei ole küll toetused selle sõna kitsamas tähenduses, ent on siiski samalaadsed ja neil on samasugused tagajärjed.*“

(96) Käesoleval juhtumil nähakse meetmega ette nende kulude hüvitamine, mida eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid peaksid tavaliselt kandma oma eelarvest. Meede võimaldab nendel ringhäälinguorganisatsioonidel täita neile seadusega määratud kohustust ja tänu sellele säilitada oma litsentsid, vaatajad ja sellega seotud reklaamitulud. See vähendab ka märkimisväärselt nende üldisi üleminekukulusid. Meetme puudumisel aga kohustataks ringhäälinguorganisatsioone reguleeriva õigusaktiga täitma kohustust osutada jätkuvalt ringhäälinguteenust ning seega kandma kõik litsentsidest tulenevad kulud. Seepärast võib järeldada, et nad saavad eelise, mida neil meetme puudumise korral ei oleks.

(97) Hispaania ametiasutused väitsid ka, et ringhäälinguorganisatsioonidele samaaegse edastamise eest hüvitise maksmine on ette nähtud liidu õigusaktidega, eriti otsusega nr 243/2012/EL, ning seepärast ei too see meetme alusel abi saajatele kaasa mingisugust põhjendamatut majanduslikku eelist. Komisjon märgib, et otsuse nr 243/2012/EL artikli 6 lõige 5 võimaldab liikmesriikidel kaaluda võimalust maksta hüvitist spektrikasutuse vahetuse või ümberjagamise otseste kulude eest järgmistel tingimustel: i) hüvitis peab olema asjakohane meede ja ii) see peab olema kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas liidu õigusaktidega riigiabi valdkonnas. Käesoleval juhul ei saa liikmesriikide võimalus maksta hüvitist spektrikasutuse vahetuse või ümberjagamise otseste kulude eest jääda väljapoole riigiabi kontrolli.

(98) Lõpetuseks märgib komisjon, et eraõiguslikel ringhäälinguorganisatsioonidel ei ole mingisugust seadusjärgset kohustust osutada samaaegse edastamise teenust ([64]).

(99) Seepärast järeldab komisjon, et meede annab eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele majandusliku eelise Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Nad saavad toetust, mis vähendab tõhusalt kulusid, mida nad tavaliselt kandma peaksid.

([60]) 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus *Cassa di Risparmio di Firenze jt*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punkt 131; 20. novembri 2003. aasta kohtuotsus *GEMO SA*, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, punkt 28; 22. novembri 2001. aasta kohtuotsus *Ferring SA*, C-53/00, ECLI:EU:C:2001:627, punktid 19 jj; 8. novembri 2001. aasta kohtuotsus *Adria-Wien Pipeline*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, punkt 38; 7. märtsi 2002. aasta kohtuotsus *Itaalia vs. komisjon*, C-310/99, ECLI:EU:C:2002:143, punkt 251; 14. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus *Fleuren Compost BV vs. komisjon*, T-109/01, ECLI:EU:T:2004:4, punkt 54; 5. oktoobri 1999. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa vs. komisjon*, C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, punkt 40.

([61]) 14. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus *Fleuren Compost BV vs. komisjon*, T-109/01, ECLI:EU:T:2004:4, punkt 54.

([62]) 5. oktoobri 1999. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa vs. komisjon*, C-251/97, ECLI:EU:C:1999:480, punkt 40.

([63]) 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus *Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punkt 131.

([64]) Vt joonealune märkus 47.

(100) Otseste abisaajate – eraõiguslike maapealse digitaaltelevisiooni edastajate – kvantifitseeriv eelis kujutaks endast riigi rahaliste vahendite kogusummat, mis on tehtud kättesaadavaks samaaegse edastamise kohustuse täitmiseks.

(101) Teisalt on seoses abi saaja kindlaksmääramisega jõutud järeldusele, et „*tuleks arvestada mitte ainult toetuse otsest saajat, vaid ka toetuse mõju, mis ulatub nimetatud suhtest kaugemale*." ([65]) See tähendab, et meetme abisaaja võib olla üksus, kes tegelikult abi sai ([66]).

(102) Seoses sellega väärib märkimist, et Mediaseti kohtuasjas kinnitas kohus, et „*aluslepingu artikkel 107 keelab riigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik millisel kujul antava abi, tegemata vahet selles osas, kas abiga seonduvad eelised antakse otseselt või kaudselt* ([67])."

(103) Sarnaselt sellele leidis komisjon oma otsuses, milles käsitletakse eelisjärjekorras kutse esitamist selliste elektrijaamade kasuks, kes kasutavad kohalikku kivisütt, ([68]) mille on kinnitanud üldkohus, ([69]) et vaatamata asjaolule, et oli olemas seadusjärgne kohustus osta söekaevandamisettevõtetelt ja et hüvitis kehtestati alles pärast kõnealuse kohustuse määramist, olid Hispaania kivisöetootjad kaudsed abi saajad. Komisjon tunnistas, et nende eelis tekkis generaatorjaamade käitajate kohustusest osta nende kivisütt, mida hüvitati kohalikku kivisütt kasutavatele elektritootjatele antavate toetustega.

(104) Võib väita, et maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatorid on sarnases seisundis söekaevanduste omanikega Hispaania kivisöega seotud kohtuasjas, kus Hispaania ametiasutused määrasid generaatorjaamade käitajatele (käesoleval juhul ringhäälinguorganisatsioonid) kohustuse osta kivisütt Hispaania söekaevandamisettevõtjatelt (käesoleval juhul sõlmida samaaegse edastamise lepinguid maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatoritega).

(105) Seda arvesse võttes käsitles komisjon menetluse algatamise otsuses maapealse digitaaltelevisiooni operaatoreid potentsiaalsete kaudsete abi saajatena. Ametlik uurimine on seda seisukohta kinnitanud eelkõige järgmistest kaalutlustest tulenevalt.

(106) Esiteks, riikliku tehnilise kava reguleeriva sekkumise tõttu, millega kohustati eraõiguslikke maapealse digitaaltelevisiooni edastajaid katma leviga maapealse digitaaltelevisiooni alusel 96 % elanikkonnast, ja vastupidiselt sellele, mida väidavad Hispaania ametiasutused, Abertis ja NET TV, kalduvad eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid rohkem selle platvormi kasutamist jätkama. Tegelikult ei ole maapealse digitaaltelevisiooni edastajatel vastavalt oma litsentsidele volitusi kasutada teisi alternatiivseid platvorme (st satelliit, kaabel või IP-televisioon), et tagada ettenähtud geograafiline kaetus I piirkonnas ([70]).

(107) Teiseks, maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatorid saavad samaaegse edastamise tulemusel lisaeelise tagatud tulude näol, mida nad ilma meetmeta ei oleks saanud. Tõepoolest oleksid eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid meetme puudumisel osutanud samaaegse edastamise teenust ehk vähemal määral. Tegelikult võinuksid eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid otsustada teenust üldse mitte osutada ([71]).

(108) Kuigi meedet kohaldatakse olenemata sellest, kas abisaajal on valitsev seisund või mitte, on kompenseerivatel meetmetel juhul, kui abisaajal on tugev turuosa või valitsev seisund, isegi suurem mõju ([72]).

([65]) Kohtujuristi Lenzi 23. mai 1996. aasta arvamus *Ijssel-Vliet*, C-311/94, ECLI:EU:C:1996:209, punkt 9.
([66]) 21. märtsi 1991. aasta kohtuotsus *Itaalia vs. komisjon*, C-303/88, ECLI:EU:C:1991:136, punkt 57.
([67]) 15. juuni 2010. aasta kohtuotsus *Mediaset vs. komisjon*, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233, punkt 75; hiljem kinnitatud 28. juuli 2011. aasta kohtuotsusega *Mediaset vs. komisjon*, C-403/10, ECLI:EU:C:2011:533.
([68]) Komisjoni 29. septembri otsus 2010 N178/2010 – Hispaania – Avaliku teenindamise kohustuse hüvitamine, millega kaasnes eelisjärjekorras kutse esitamise mehhanism selliste elektrijaamade kasuks, kes kasutavad kohalikku kivisütt.
([69]) 3. detsembri 2014. aasta kohtuotsus *Castelnou Energía, SL vs.* komisjon, T-57/11, ECLI:EU:T:2014:1021.
([70]) Kuna erinevalt alternatiivsetest tehnoloogiaplatvormidest tuleb nappe maapealseid ressursse (st sagedused) jagada mitmeks otstarbeks, nagu televisiooni-, lairiba mobiilside ja telefoniülekanded, on nimetatud reguleeriv sekkumine tekitanud lisakulusid, mis ei oleks tingimata tekkinud, kui algusest peale oleks olnud võimalik digitaaltelevisiooni ülekandmine, kasutades teisi platvorme.
([71]) Vt joonealune märkus 47.
([72]) Komisjoni 23. septembri 2004. aasta otsus SA N 370/2004, France – Aide à la restructuration de la société Imprimerie nationale.

(109) Käesoleval juhul toob maapealse digitaaltelevisiooni operaatoritele kasu asjaolu, et eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid saavad hüvitist samaaegse edastamise teenuse osutamise eest maapealse digitaaltelevisiooni kaudu ning et nad jätkavad maapealse digitaaltelevisiooni platvormi kasutamist. Seega tekitab ringhäälinguorganisatsioonidele teleprogrammide samaaegse edastamise eest ükskõik millise hüvitise maksmine nimetatud eelise püsimise, sest ringhäälinguorganisatsioonid maksavad üleminekuperioodil maapealse digitaaltelevisiooni operaatoritele oma programmide samaaegse ülekandmise eest 800 MHz ja 700 MHz sagedusalal.

(110) Kuna meede tagab ringhäälinguorganisatsioonidele samaaegse edastamise teenuste osutamisest tulenevad tulud ning arvestades maapealse digitaaltelevisiooni operaatorite lisaeelisest tagatud tulusid, järeldab komisjon, et maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatorid on kaudsed abi saajad.

4.1.3. *Meetme valikulisus*

(111) Vastavalt aluslepingu artikli 107 lõikele 1 peab meede olema konkreetne või valikuline selles suhtes, et soositakse ainult teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist.

(112) Meede on valikuline, sest see on konkreetselt suunatud eraettevõtjatele, kes tegutsevad praegu maapealse digitaaltelevisiooni tehnoloogia abil osutatavate teleringhäälingu ülekandeteenuste sektoris. Järelikult toob vaidlustatud meede kasu üksnes äriühingutele, kes tegutsevad maapealse digitaaltelevisiooni platvormil, mitte teistele äriühingutele, kes tegutsevad alternatiivsetel platvormidel, nagu satelliit või kaabel.

(113) Seega järeldab komisjon, et meede, millega nähakse ette samaaegse edastamise kohustuse tõttu tekkinud lisakulude hüvitamine, kujutab endast valikulist meedet aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

4.1.4. *Konkurentsi moonutamine ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele*

(114) Riigiabimeetmed kuuluvad aluslepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, kuivõrd nad moonutavad või ähvardavad moonutada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate toodete tootmist ning mõjutavad liikmesriikidevahelist kaubandust. Vastavalt liidu kohtute praktikale seostatakse mõistet *„mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele“* mõistega „konkurentsimoonutus“ ning mõlemad on sageli omavahel lahutamatult seotud. Seoses sellega on Euroopa Kohus täpsustanud, et *„kaks tingimust aluslepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamiseks, nimelt tingimused, mis puudutavad mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ja konkurentsi moonutamist, on üldiselt lahutamatult seotud. Eelkõige kui riigi rahaline abi tugevdab ühendusesiseses kaubanduses ühe ettevõtja positsiooni konkureerivate ettevõtjate suhtes, tuleb viimatinimetatut pidada sellisest abist mõjutatuks.“* ([73])

(115) Lisaks sellele eeldatakse vastavalt *Philip Morrise* ([74]) kohtuasja kohtupraktikale mõju kaubandusele, kui riigi antud abi tugevdab ühe äriühingu seisundit võrreldes teiste konkurentidega liidusiseses kaubanduses.

(116) Nagu eespool selgitatud, soosib meede maapealse digitaaltelevisiooni edastajaid ja kaudselt maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatoreid. Vaidlustatud meetme abisaajad konkureerivad teiste alternatiivsete teenuseosutajatega (satelliit, kaabel, IP-televisioon), kes riigipoolsest rahastamisest kasu ei saa. Seepärast toob meede kaasa ringhäälinguorganisatsioonide vahelise ja platvormioperaatorite vahelise konkurentsi moonutamise.

(117) Komisjon on arvamusel, et kommertsringhäälingu ja televisiooni ülekandevõrkude käitamise turud on ELi siseselt konkurentsile avatud ([75]).

(118) Ringhäälinguorganisatsioonid tegutsevad reklaamiturgudel ja ostavad piiriüleseid saadete edastamise õigusi, konkureerides teistest liikmesriikidest pärit äriühingutega. Hispaania ringhäälinguturul ja televisioonivõrkude käitamise turul on ka välisriikide osalejaid (nt sisu pakkujad ja reklaamijad).

(119) Platvormioperaatorid konkureerivad nii üksteisega kui teiste elektroonilise side platvormioperaatoritega piiriülesel tasandil.

([73]) 4. aprilli 2001. aasta kohtuotsus *Regione Friuli Venezia Giulia vs. komisjon*, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, punkt 41.
([74]) 17. septembri 1980. aasta kohtuotsus *Phillip Morris vs. komisjon*, C-730/79, ECLI:EU:C:1980:209, punkt 11.
([75]) Vt joonealused märkused 56 ja 57.

(120) Eelpool nimetatut arvesse võttes järeldab komisjon, et meede moonutab konkurentsi ja mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust aluslepingu artikli 107 lõike 1 mõistes.

4.1.5. *Järeldus abi olemasolu kohta*

(121) Eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes järeldab komisjon, et meede vastab aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud kriteeriumitele ning seda tuleb käsitada riigiabina nimetatud artikli mõistes.

4.2. **Meetme siseturuga kokkusobivuse hindamine**

4.2.1. *Üldised märkused*

(122) Komisjon on alates 2002. aastast toetanud aktiivselt ringhäälingu digiteerimist ELis. e-Euroopa 2005 tegevuskava, ([76]) i2010 algatus, ([77]) teatis analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kohta ja ka komisjoni kohustus viia ELis 2012. aastal lõpule analoogedastuse järkjärguline kaotamine kujutavad endast selgeid tõendeid komisjoni sellealase strateegia kohta.

(123) Ent olles teadlik digiteerimisprotsessiga seonduvatest riskidest, on komisjon korduvalt rõhutanud, et nimetatud valdkonna reguleerimine ei tohiks olla pealesundiv ega diskrimineeriv, soodustades konkreetse digitaalse platvormi kasutamist, vaid peaks järgima tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet. See tähendab, et iga platvorm peaks konkureerima vastavalt oma võimekusele, eelkõige vastavalt oma võimele pakkuda tarbijatele maksimaalset kasu.

(124) Kooskõlas üldise lähenemisviisiga, mida rakendatakse abi kasutamisel teatava konkreetse turutõrke kõrvaldamiseks või sotsiaalse või piirkondliku ühtekuuluvuse tagamiseks, ([78]) on komisjoni teatises analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kohta sätestatud, et teatavates digiteerimise valdkondades on riigi sekkumine kahel tingimusel põhjendatud: esiteks, kui kaalul on üldised huvid, ja teiseks turutõrke korral, kui turujõududest üksi ei piisa üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks. Teatises on ka öeldud, et riigi sekkumine peab igal juhul põhinema usaldusväärsel turuanalüüsil. Teatises kirjeldatakse sellist üleminekut kui asjaomase majandusharu ees seisvat suurt väljakutset, millega peaks toime tulema turg. Põhimõtteliselt peaks iga võrk osalema konkurentsis oma jõul. Selle põhimõtte järgimiseks peaks igasugune riigi sekkumine olema tehnoloogiliselt neutraalne ([79]).

(125) Komisjon on kohaldanud riigiabi eeskirju kõnealuses sektoris mitme digitaalringhäälingule ülemineku teatiste põhimõtetele tugineva otsusega ([80]).

(126) Hispaanias on analoogringhäälingult digitaalringhäälingule üleminekut kooskõlastanud keskvalitsus, olles sealjuures seadnud maapealse digitaaltelevisiooni platvormi alternatiivsete platvormidega võrreldes paremasse olukorda ([81]).

([76]) Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele „e-Euroopa 2005: tegevuskava: infoühiskond kõigile“, KOM(2002) 263 (lõplik).

([77]) Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele „i2010 – Euroopa infoühiskond majanduskasvu ja tööhõive eest“, KOM(2005) 229 (lõplik).

([78]) Vt näiteks riigiabi tegevuskava – Vähem ja paremini suunatud riigiabi: riigiabireformi kava 2005–2009. KOM(2005) 107 lõplik, lk 4.

([79]) Nimetatud lähenemisviisi kinnitas üldkohus 26. novembri 2015. otsustega *Hispaania vs. komisjon*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891; *Baskimaa ja Itelazpi vs. komisjon*, T-462/13, ECLI:EU:T:2015:902; *Galicia vs. komisjon* ja *Retegal vs. komisjon*, T-463/13 ning T-464/13, ECLI:EU:T:2015:901;*Kataloonia ja CTTI vs. komisjon*, T-465/13, ECLI:EU:T:2015:900; *Navarra vs. komisjon*, T-487/13, ECLI:EU:T:2015:899; ja viimasena *Abertis Telecom ja Retevisión vs. komisjon*, T-541/13, ECLI:EU:T:2015:898.

([80]) Vt muu hulgas N622/03 Digiteerimisfond – Austria (ELT C 228, 17.9.2005, lk 11); komisjoni 9. novembri 2005. aasta otsus 2006/513/EÜ riigiabi kohta, mida Saksamaa Liitvabariik on kasutanud maapealse digitaaltelevisiooni (DVB-T) kasutuselevõtmiseks Berliin-Brandenburgis (ELT L 200, 22.7.2006, lk 14); komisjoni 20. detsembri 2006. aasta otsus 2007/258/EÜ meetme C 24/2004 (ex NN 35/2004) kohta, mida Rootsi on kohaldanud maapealse digitaaltelevisiooni kasutusele võtmiseks (ELT L 112, 30.4.2007, lk 77); komisjoni 24. jaanuari 2007. aasta otsus 2007/374/EÜ riigiabi C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) kohta, mida Itaalia Vabariik andis digitaaldekoodrite toetusega ostmiseks (ELT L 147, 8.6.2007, lk 1); N270/06 Sussidi ai decoder digitali – Itaalia (ELT C 80, 13.4.2007, lk 1); N107/07 Sussidio per l'acquisto di iDTV – Itaalia (ELT C 246, 20.10.2007, lk 1); komisjoni 23. oktoobri 2007. aasta otsus 2008/708/EÜ riigiabi C 34/06 (ex N 29/05 ja ex CP 13/04) kohta, mida Saksamaa Liitvabariik soovib anda maapealse digitaaltelevisiooni (DVB-T) kasutusele võtmiseks Nordrhein-Westfalenis (ELT L 236, 3.9.2008, lk 10); SA.28685 Captación de Televisión Digital en Cantabria – Hispaania (ELT C 119, 24.4.2012, lk 1); N671b/2009 Podpora prechodu na digitálne vysielanie v Slovenskej republike – Slovakkia (ELT C 39, 8.2.2011, lk 1).

([81]) Vt joonealune märkus 21.

4.2.2. *Meetme siseturuga kokkusobivuse hindamine vastavalt aluslepingu artikli 107 lõike 2 punktile b*

(127) Aluslepingu artikli 107 lõike 2 punktis b on sätestatud, et *loodusõnnetuste ja erakorraliste sündmuste tekitatud kahju korvamiseks antav abi* on siseturuga kokkusobiv. Käesoleval juhul väidavad Hispaania ametiasutused, et digitaalse dividendi vabakslaskmist tuleks käsitada erakorralise sündmusena.

(128) Kui aga arvestada erandeid aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud üldpõhimõttest, mille kohaselt riigiabi on ühisturuga kokkusobimatu, on ELi kohtud otsustanud, et aluslepingu artikli 107 lõike 2 punktis b sisalduvat mõistet „erakorraline sündmus" tuleb tõlgendada kitsalt ([82]). Seni on ELi kohtud tunnistanud erakorraliste sündmustena sõdu, riigisiseseid rahutusi või streike ning, teatavate mööndustega ning sõltuvalt nende ulatusest, raskeid tuuma- ja tööstusõnnetusi ning tulekahjusid, millega on kaasnenud ulatuslik kahju ([83]). Seevastu ei käsitle ELi kohtud erakorraliste sündmustena ettenähtavaid ega ettenägematuid sündmusi, millega kaasneva riski kannavad harilikult ettevõtjad ([84]). Sama kehtib sündmuste suhtes, mis on tingitud poliitilistest, ettevõtlus- või muudest vigadest või tavalisele ettevõtlustegevusele omastest sündmustest või ettevõtte riskist.

(129) Hispaania ametiasutuste otsus digitaalne dividend vabaks lasta nõudis spektri ümberjagamist, mis mõjutab ringhäälingusektoris tegutsevate äriühingute kohustusi. Kuna aga nimetatud kohustused tekivad kahtlemata reguleerivatest meetmetest, ei saa neid käsitada erakorraliste sündmustena. Nagu analüüsitud eespool, kannavad tavaliselt seadusjärgsete kohustustega seotud kohustusi ja kulusid vastavas sektoris tegutsevad ettevõtjad ning need kaasatakse oma iseloomu tõttu nende ettevõtjate eelarvesse ([85]).

(130) Seepärast ei jaga komisjon seisukohta, et meetme eesmärk on hüvitada kulud, mille on tekitanud erakorralised sündmused, ning seepärast ei pea ta meedet siseturuga kokkusobivaks vastavalt aluslepingu artikli 107 lõike 2 punktile b.

4.2.3. *Meetme siseturuga kokkusobivuse hindamine vastavalt aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktile c*

(131) Artikli 107 lõike 3 punktis c on sätestatud, et *„abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega"*, võib pidada siseturuga kokkusobivaks.

(132) Selleks et hinnata abi kokkusobivust siseturuga vastavalt artikli 107 lõike 3 punktile c, võrdleb komisjon abi positiivset ja negatiivset mõju. Tasakaalustatuse kriteeriumi kohaldamisel hindab komisjon järgmist.

(1) Kas abimeede on suunatud üldist huvi pakkuva, hästi määratletud eesmärgi saavutamisele (st kas kavandatud abiga püütakse kõrvaldada turutõrget või saavutada mõnda muud eesmärki)?

(2) Kas abi on üldist huvi pakkuva eesmärgi saavutamiseks hästi kavandatud? Eelkõige:

a) kas abimeede on asjakohane vahend, st kas on muid, sobivamaid vahendeid;

b) kas meetmel on ergutav mõju, st kas abi muudab ettevõtjate käitumist;

c) kas abimeede on proportsionaalne, st kas väiksema abiga saavutataks sama käitumuslik muutus?

(3) Kas konkurentsimoonutused ja mõju kaubandusele on piiratud, nii et abi kogumõju oleks positiivne?

([82]) Vt muu hulgas 11. novembri 2004. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa vs. komisjon*, C-73/03, ECLI:EU:C:2004:711, punkt 37; 23. veebruari 2006. aasta kohtuotsus *Atzeni vs. Regione autonoma della Sardegna*, C-346/03 ja C-529/03, ECLI:EU:C:2006:130, punkt 79; 14. juuli 2011. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Itaalia*, C-303/09, ECLI:EU:C:2011:483, punkt 7; ja 25. juuni 2008. aasta kohtuotsus *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE vs. komisjon*, T-268/06, ECLI:EU:T:2008:222, punkt 52.

([83]) Vt näiteks 12. novembri 2008. aasta kohtuotsus *Cantieri Navali Termoli SpA vs. komisjon*, T-70/07, ECLI:EU:T:2008:486, punkt 59.

([84]) Vt 12. novembri 2008. aasta kohtuotsus *Cantieri Navali Termoli SpA vs. komisjon*, T-70/07, ECLI:EU:T:2008:486, punkt 81.

([85]) Vt 25. juuni 2008. aasta kohtuotsus *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE vs. komisjon*, T-268/06, ECLI:EU:T:2008:222, punkt 66.

(133) Lisaks tasakaalustatuse kriteeriumile on komisjoni 2003. aasta teatises analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kohta sätestatud kriteeriumid, mida tuleb digitaalringhäälingule ülemineku protsessis toetuste maksmisel järgida; eelkõige tuleb siseriiklike meetmete puhul järgida tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet ([86]).

(134) Kõnealuses komisjoni teatises kehtestatud tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtte järgimise riigiabi seaduslikkuse hindamisel on ELi kohtud samuti heaks kiitnud ([87]).

(135) Komisjon on arvamusel, et tehnoloogilise neutraalsuse põhimõte on oluline ka seoses digitaalse dividendi vabakslaskmisega. Kõnealuse juhtumi hindamisel võetakse seda probleemi arvesse.

A. **Ühist huvi pakkuv eesmärk**

Abi on kooskõlas digitaalse dividendiga seonduva liidu poliitikaga

(136) Komisjon tunnistas digitaalse dividendi olulisust oma esimeses teatises digitaalse dividendi kohta, ([88]) milles ta märkis, et digitaalset dividendi tuleb vaadelda laiemas tähenduses seoses üldise tasakaaluga sagedusspektri nõudluse ja pakkumise vahel, ning rõhutas, et Euroopal on vaja tagada digitaalse dividendi parim võimalik kasutamine. Digitaalse dividendi kooskõlastatud kasutamise edendamine seati veelgi olulisemale kohale komisjoni teatises „Digitaalse dividendi muutmine sotsiaalseks kasuks ja majanduskasvuks“ ([89]).

(137) Digitaalse dividendi vabakslaskmine on oluline tegur, mis aitab kaasa Euroopa eesmärkide saavutamisele, mis on sätestatud Euroopa digitaalses tegevuskavas, ([90]) mis kujutab endast üht Euroopa 2020. aasta strateegia suurprojektidest ([91]). Üks eelpool nimetatud Euroopa digitaalse tegevuskava eesmärk on kiiremate ribalaiuste üldise kättesaadavuse tagamine, milleks tehti ettepanek kasutada teatud digitaalse dividendi sagedusi traadita lairibaühenduseks ([92]). Seoses sellega on otsuses nr 243/2012/EL nõutud, et kõik liikmesriigid eraldaksid alates 1. jaanuarist 2013 elektroonilisele sidele 800 MHz sagedusala. Komisjonil lubati teha kuni 2015. aastani erandeid erakordsete üleriigiliste või kohalike asjaolude korral.

(138) Võttes arvesse eelpool esitatud kaalutlusi, võib järeldada, et meede aitab kaasa täpselt määratletud poliitilise eesmärgi saavutamisele.

([86]) Vt eelkõige punkt 2.1.3.

([87]) Vt näiteks 15. juuni 2010. aasta kohtuotsus *Mediaset vs. komisjon*, T-177/07, ECLI:EU:C:2010:233. Nimetatud kohtuotsuse punktis 127 on märgitud, et tarbijatele antud abi ei õigusta „diskrimineerimist erinevate platvormide vahel, kuna ei ole vaja suunata tarbijaid eelistama ühte *[…]* digitaalplatvormi.“ Kohtuotsuse oli kinnitanud Euroopa Kohus oma 28. juuli 2011. aasta kohtuotsuses *Mediaset vs. komisjon*, C-403/10, ECLI:EU:C:2011:533. Vt ka 15. septembri 2011. aasta kohtuotsust *Saksamaa vs. komisjon*, C-544/09, ECLI:EU:C:2011:584, mille punktis 80 leidis Euroopa Kohus, et vaatlusaluse juhtumi puhul ei tõendatud, et ühe tehnoloogia eelistamine teisele oli vajalik struktuurilise probleemi lahendamiseks. Lisaks käsitles Euroopa Kohus 6. oktoobri 2009. aasta kohtuotsuses *Saksamaa vs. komisjon*, T-21/06, ECLI:EU:T:2009:387, kohtuasjas *DVB-T – Berliin/Brandenburg*, tehnoloogilist neutraalsust kohtuotsuse punktis 69 ja täpsustas, et analoogringhäälingult digiataalsele üleminekul tuleks arvesse võtta kõiki ülekandeplatvorme, nt kaabel, satelliit või maapealsed võrgud. Hiljuti jättis Euroopa Kohus 26. novembri 2015. aasta otsustega *Hispaania vs. komisjon*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891; *Baskimaa ja Itelazpi vs. komisjon*, T-462/13, ECLI:EU:T:2015:902; *Galicia vs. komisjon* ja *Retegal vs. komisjon*, T-463/13 ning T-464/13, ECLI:EU:T:2015:901;*Kataloonia ja CTTI vs. komisjon*, T-465/13, ECLI:EU:T:2015:900; *Navarra vs. komisjon*, T-487/13, ECLI:EU:T:2015:899; ja viimasena *Abertis Telecom ja Retevisión vs. komisjon*, T-541/13, ECLI:EU:T:2015:898 kõik hagid rahuldamata ning kinnitas komisjoni otsust SA.28599 maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtu kohta Hispaanas. Kohus leidis eelkõige, et komisjonil oli õigus otsustades, et kõnealuseid meetmeid ei saa pidada siseturuga kokkusobivaks riigiabiks, eriti sellepärast, et nende puhulei järgitud tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet.

([88]) KOM(2007) 700 (lõplik).

([89]) KOM(2009) 586 (lõplik).

([90]) KOM(2010) 245 lõplik/2.

([91]) KOM(2010) 2020 (lõplik).

([92]) „Tulevikku suunatud Euroopa raadiospektripoliitikaga tuleks lisaks levitegevusele edendada tõhusat spektrihaldust, andes loa digiteerimise käigus vabanevate teatavate sageduste kasutamiseks juhtmeta lairibaühendustes kindlaksmääratud kuupäeval, tagades täiendava paindlikkuse (võimaldades ka spektriga kauplemist) ning toetades konkurentsi ja innovatsiooni.“

Turutõrge

(139) Komisjon selgitab riigiabi tegevuskavas ([93]) oma üldist lähenemisviisi jätkusuutlikule kasvule, konkurentsivõimele ja ühtekuuluvusele suunatud riigiabile. Selles rõhutatakse, et liikmesriigid võivad kasutada riigiabi teatava konkreetse turutõrke kõrvaldamiseks või sotsiaalse või piirkondliku ühtekuuluvuse tagamiseks. Sellistel juhtudel tuleb siiski näidata, et abi on probleemiga tegelemiseks sobiv vahend, et see piirdub hädavajalikuga ega moonuta tarbetult konkurentsi.

(140) Hispaania ametiasutused on väitnud, et meede parandab turutõrke elektroonilise side turul, nimelt sageduste nappuse elektrooniliste sideteenuste piisavaks osutamiseks kättesaadavas spektris, eriti järgmise põlvkonna (4G) traadita lairibateenuste jaoks rakenduste väljaarendamiseks. Komisjon tunnistas nappust juba oma teatises analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kohta ning soovitas seepärast 2009. aastal vabastada 800 MHz sagedusala, mis sobib väga hästi elektroonilistele sideteenustele.

(141) Digitaalse dividendi vabakslaskmise puhul on märgata sarnasusi digitaalringhäälingule üleminekuga, mille puhul tuli vabastada maapealsed analoogsagedused ning ringhääling viidi üle maapealsetele digitaalsagedustele. Komisjon tunnistas digitaalsele ringhäälingule üleminekuga seotud juhtumite puhul, ([94]) et võib tekkida turutõrge, näiteks kui turul osalejad ei ole valmis kokku leppima ühises ajakavas ühelt ribalaiuselt teisele üleminekul (kooskõlastamisprobleem) või kui turul osalejad ei võta arvesse selle protsessi positiivset mõju ühiskonnale tervikuna, sest neil ei ole selleks õigeid stiimuleid (positiivne välismõju).

(142) Positiivne välismõju, mille loob digitaalse dividendi vabakslaskmine, on suunatud elektroonilise side operaatoritele ja ka majandusele üldiselt, mitte konkreetselt ringhäälinguorganisatsioonidele.

(143) Seoses sellega tuleks meelde tuletada, et meetme eesmärk on hüvitada eraõiguslikele ringhäälinguorganisatsioonidele samaaegse edastamise kohustuse tõttu tekkinud lisakulud.

(144) Seepärast seondub turutõrkeprobleem riigiabi hindamise kontekstis eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide poolt osutatavate teenuste järjepidevusega.

(145) Seoses sellega tuleks märkida, et erinevalt avalik-õiguslikest ringhäälinguorganisatsioonidest ei ole eraõiguslikel ringhäälinguorganisatsioonidel avaliku teenuse osutamise volitust.

(146) Vaja on arvesse võtta ka seda, et kui ringhäälinguorganisatsioonid samaaegselt teenuseid ei osutaks, oleksid nad ikka kohustatud oma kanalid uutele sagedustele üle viima, mis võiks kaasa tuua vaatajaskonna märkimisväärse kaotamise, kuni kõik antennid on kohandatud. Teisisõnu, vaatajate kaotamine kujutab endast ringhäälinguorganisatsioonide jaoks kindlat ärilist motivatsiooni edastada programme samaaegselt isegi siis, kui selleks puudub seadusjärgne kohustus. Kui ringhäälinguorganisatsioonidel tõepoolest lasuks selline kohustus, tagaksid nad, et samaaegse edastamise periood oleks võimalikult piiratud, tagades samal ajal maksimaalse vaatajate arvu perioodi lõpus, viies nõnda oma huvid kooskõlla Hispaania ametiasutuste huvidega, vajamata riigipoolset rahastamist. Seda kinnitab asjaolu, et vahepeal on juba lõpule viidud üleminek 700 MHz sagedusalale ning eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid on juba maksnud samaaegse edastamise kulude eest ([95]).

(147) Lisaks tühistasid Hispaania ametiasutused vahepeal kuninga dekreediga 805/2014 ([96]) eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide samaaegse edastamise kohustuse, kinnitades nii menetluse algatamise otsuses olevat komisjoni põhjendust, et vaatajate kaotamine kujutab endast ringhäälinguorganisatsioonide jaoks kindlat ärilist motivatsiooni edastada samaaegselt programme ja/või et samaaegne edastamine ei pruugi olla vajalik ja/või seda võivad rahastada ringhäälinguorganisatsioonid.

(148) Võttes arvesse eelpool esitatud kaalutlusi, järeldab komisjon, et turutõrke esinemist ei ole kindlaks tehtud. Hispaania ametiasutused ega huvitatud isikud ei ole välja toonud ühtegi teist täpselt määratletud ühist huvi pakkuvat eesmärki.

([93]) KOM(2005) 107 (lõplik).
([94]) Vt joonealune märkus 80.
([95]) Vastavalt Hispaania ametiasutustelt 2015. aasta septembris saadud teabele.
([96]) Real Decreto 805/2014, de 19 de septiembre, por el que se aprueba el Plan Técnico Nacional de la Televisión Digital Terrestre y se regulan determinados aspectos para la liberación del dividendo digital.

(149) Täpselt määratletud ühist huvi pakkuva eesmärgi puudumisel ei ole meede vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile c siseturuga kokkusobiv.

(150) Sellest hoolimata võetakse allpool arvesse teisi tasakaalustatuse kriteeriumi kohaldamise elemente (kirjeldatud eespool). Nagu näidatakse, räägivad ka need vastu väitele, et meede on siseturuga kokkusobiv.

B. **Hästi kavandatud abi**

Abi on asjakohane vahend

(151) Avaliku sektori asutustel on erinevad vahendid digitaalse dividendi vabakslaskmise haldamiseks. Käesoleval juhul otsustasid Hispaania ametiasutused määrata samaaegse edastamise kohustuse ning hüvitada nimetatud kohustustest tekkivad maapealse digitaaltelevisiooni edastajate lisakulud.

(152) Konkreetsemalt, Hispaania ametiasutused kavandasid kuninga dekreedis 365/2010 sageduste ümberjagamise ja selle tähtaja. Kuninga dekreediga kohustati ringhäälinguorganisatsioone edastama programme samaaegselt vanas ja uues sagedusalas (st 800 MHz ja 700 MHz sagedusala), kuni neile eraldatakse madalamas, 700 MHz sagedusalas kindlad multipleksid, ([97]) st kuni sobivate vastuvõtvate infrastruktuuride (ringhäälinguantennid) arv uute multiplekside puhul on sama nagu eelmiste multiplekside puhul (mis on eraldatud üleminekuetapis). Hiljem tunnustasid Hispaania ametiasutused säästva majanduse seaduses ringhäälinguorganisatsioonide õigust rahalisele hüvitisele samaaegse edastamise kohustusega seotud kulude eest.

(153) Ja ometi oli seadusjärgne kohustus iseenesest piisav, et saavutada soovitud eesmärk tagada üleminekuperioodil samaaegne edastamine mitmel sagedusel. Nagu on selgitatud põhjenduses 147, said Hispaania ametiasutused muidugi tänu turu arengule I piirkonnas teada, et isegi seadusjärgne kohustus programme samaaegselt edastada ei olnud digitaalse dividendi tõrgeteta vabakslaskmiseks vajalik. Võttes arvesse ülalpool esitatud kaalutlusi, järeldab komisjon, et meede ei ole asjakohane vahend.

Stimuleeriv mõju ja vajalikkus

(154) Seoses meetme stimuleeriva mõju ja vajalikkusega tuleb uurida, kas eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid otsustaksid spontaanselt programme samaaegselt esitada ja kas nad teeksid seda sama tähtaja jooksul ilma riigiabita.

(155) Hispaania ametiasutused jätkasid ametliku uurimise ajal väitmist, et eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid ei tahaks programme samaaegselt edastada: nad on juba rahastanud kulukat üleminekut analoogtelevisiooni edastamiselt digitaaltelevisiooni edastamisele ning lahendanud nimetatud üleminekust tekkivaid probleeme (nt häired neile algselt eraldatud maapealsetel digitaalkanalitel) ning nad ei saaks teisele sagedusalale üle minnes mingit lisakasu.

(156) Hoolimata eespool väidetust ei ole nõuetekohaselt tõestatud, et ringhäälinguorganisatsioonid oleksid abi puudumise korral olnud samaaegse edastamise vastu. Tegelikult tõestas nende turukäitumine vastupidist.

(157) Komisjoni arvates viitab ringhäälinguorganisatsioonide litsentside kohane kohustus osutada katkematut ja kvaliteetset teenust samaaegse edastamise ajutisele finantseerimisele omavahenditest ([98]). Komisjon oli menetluse algatamise otsuses sellega seoses arvamusel, et ringhäälinguorganisatsioonidele omal kulul samaaegse edastamise kohustuse määramine õigusakti kaudu näib olevat piisav, et tagada digitaalse dividendi tõrgeteta vabakslaskmine. Asjaolu, et ka see kohustus hiljem tühistati, nagu on selgitatud põhjenduses 147, näitab vaid, et eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide kohustus tagada litsentside kohase teenuse püsimine nõuab samaaegse edastamise omavahenditest finantseerimist ja et igal juhul on nimetatud ringhäälinguorganisatsioonidel piisavalt oma stiimuleid kõnealuse teenuse osutamiseks ning seega ei ole meede vajalik.

([97]) Hispaania on analoogringhäälingult digitaalringhäälingule üleminekul eraldanud ringhäälinguorganisatsioonidele üleminekumultiplekse (I etapp). Pärast digitaalse dividendi vabakslaskmist eraldati neile lõplikud multipleksid (II etapp).

([98]) Loomulikult ei takistanud see Hispaania ametiasutusi kohustamast ringhäälinguorganisatsioone edastama programme samaaegselt mõlemas sagedusalas kuni multiplekside lõpliku eraldamiseni 700 MHz sagedusalas, et tagada digitaalse dividendi tõrgeteta vabaslaskmine.

(158) Võttes arvesse ülalpool esitatud kaalutlusi, järeldab komisjon, et Hispaania ametiasutustel ei ole õnnestunud tõestada meetme stimuleerivat mõju ega vajalikkust.

Proportsionaalsus

(159) Tasakaalustamiskriteeriumi puhul on oluline hinnata, kas ametiasutuste poolt vastu võetud meede on proportsionaalne vajadusega kõrvaldada turutõrge ja edendada konkurentsi turul. Seoses proportsionaalsusega pidas komisjon oma otsuses *DVB-T Brandenburg* kohta ([99]) vajalikuks võrrelda vastuvõetud meedet võimalike alternatiividega: „*Regulatsioon ei tohiks olla pealesundiv ega ka diskrimineeriv teatava digitaalplatvormi, nagu kaabelside, satelliitside, maapealne või DSL-televisioon, suhtes ning peaks seega järgima tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet. Nagu raamdirektiivis märgitud, ei välista see liikmesriigi poolt proportsionaalsete meetmete võtmist teatavate konkreetsete teenuste, näiteks digitaaltelevisiooni kui spektrikasutuse tõhususe suurendamise vahendi edendamiseks, kui see on põhjendatud. See tähendab, et iga platvorm peaks põhimõtteliselt konkureerima oma tugevaid külgi kasutades, kuid on võimalik ette näha ühele platvormile eriomaste turuhäirete korrigeerimisele suunatud sekkumistegevust. Lõpuks peaksid jääma valdavaks need platvormid, mis pakuvad tarbijatele kõige suuremat kasu.*“ Komisjon tuli selle juhtumi puhul järeldusele, et abi ei olnud vajalik ega proportsionaalne.

(160) Käesoleva juhtumi puhul võtab komisjon arvesse seda, et meede piirdub erakorraliste kuludega, mida eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid peavad kandma samaaegse edastamise kohustuse tõttu oma 96 % leviala kohustuse ulatuses I piirkonnas. Kehtestatakse hüvitise summa, mis kataks üksnes samaaegse edastamise kohustusega seotud kulud.

(161) Hispaania valitsus kavatses hüvitada 100 % samaaegse edastamisega seotud lisakuludest. Hispaania ametiasutused on väitnud, et lisakulude 100 % hüvitamine oli vajalik nende ringhäälinguorganisatsioonide finantsolukorra tõttu, kes on rahastanud digitaalsele ringhäälingule üleminekut omavahenditest. Lisaks on Hispaania ametiasutused väitnud, et meetme kaudu rahastamiseta oleksid teatavad kohalikud ringhäälinguorganisatsioonid pankrotti läinud. Hispaania ametiasutused ei ole siiski esitanud piisavalt veenvaid tõendeid, mis õigustaksid sellisel määral antud toetust.

(162) Komisjon oli menetluse algatamise otsuses arvamusel, et ei olnud ka võimalik välistada, et võimalikku turutõrget oleks võinud kõrvaldada vähesema abiga, mis oleks suunatud kas ainult ettevõtjatele, kes saavad tõestada toetuse vajalikkust, või lühendades samaaegse edastamise perioodi. Hispaania ametiasutused ei arvestanud selle lähenemisviisiga algusest peale.

(163) Hispaania ametiasutused ei ole ka esitanud veenvaid tõendeid ning eelkõige kulu-uuringut, mis oleks tõendanud, et valik jaotada 800 MHz multipleksid ümber teisele maapealsele sagedusalale oli kõige odavam ja kiirem lahendus digitaalse dividendi vabakslaskmiseks.

(164) Võttes arvesse ülalpool esitatud kaalutlusi, järeldab komisjon, et Hispaania ametiasutustel ei ole õnnestunud tõestada, et meede on proportsionaalne ja piirdub vajaliku miinimumiga.

Tehnoloogiline neutraalsus

(165) Komisjon on mitmel korral rõhutanud tehnoloogilise neutraalsuse tähtsust digitaalsele ringhäälingule üleminekul. Komisjon väljendas oma teatises analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kohta oma kavatsust tegutseda kooskõlas „*uue telekommunikatsiooni õiguslik raamistiku mõttega, mis põhineb turu algatusel ja tehnoloogilisel neutraalsusel.*“ ([100]) Seepärast peaks igasugune liikmesriikide sekkumine vältima platvormidevahelise konkurentsi põhjendamatut moonutamist, et võimaldada kõigil platvormidel konkureerida „*omal jõul*“ ja „*seadusjärgsetes võrdsetes tingimustes*“.

([99]) Komisjoni 9. novembri 2005. aasta otsus 2006/513/EÜ riigiabi kohta, mida Saksamaa Liitvabariik on kasutanud maapealse digitaaltelevisiooni (DVB-T) kasutuselevõtmiseks Berliin-Brandenburgis (ELT L 200, 22.7.2006, lk 14).

([100]) Punkt 2.1.3.

(166) Samamoodi kohustab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/21/EÜ artikli 9 lõige 3 ([101]) liikmesriike tagama, et kooskõlas liidu õigusega võib riiklikus sageduse jaotamise plaanis elektrooniliste sideteenuste jaoks kättesaadavaks tehtud raadiosagedustel kasutada ükskõik millist liiki elektrooniliste sideteenuste jaoks kasutatavat tehnoloogiat. On tõsi, et sama sättega võimaldatakse liikmesriikidel kehtestada elektrooniliste sideteenuste jaoks kasutatava raadiovõrgu või traadita juurdepääsu tehnoloogia liikide osas siiski proportsionaalseid ja mittediskrimineerivaid piiranguid, kui see on vajalik selleks, et tagada muu hulgas c) teenuse tehniline kvaliteet või f) üldistest huvidest lähtuva eesmärgi järgimine, nagu ebatõhusa spektrikasutuse vältimine või inimelu kaitse. Käesoleval juhtumil ei väitnud ega tõestanud Hispaania ametiasutused, et meede õigustaks erandit tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttest nimetatud alustel.

(167) Vastupidi, Hispaania ametiasutused väitsid, et meede on tehnoloogiliselt neutraalne selles mõttes, et eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid võivad samaaegseks edastamiseks vabalt valida ükskõik millise tehnoloogilise platvormi. Komisjon kontrollis seda väidet ametliku uurimise ajal, mil ta leidis, et sellist stsenaariumit takistavad kehtivad litsentsid, millega kohustatakse eraõiguslikke ringhäälinguorganisatsioone kasutama maapealse digitaaltelevisiooni tehnoloogiat, et tagada 96 % geograafiline kaetus I piirkonnas.

(168) Komisjoni otsused digitaalringhäälingule üleminekuga seotud riigiabi valdkonnas kinnitavad nimetatud lähenemisviisi. Oma otsustes kohtuasjades *DVB-T-Berliin Brandenburg* ([102]) ja Digitaaldekoodrid, ([103]) mille on kinnitanud üldkohus, ([104]) ning ka oma otsustes Hispaania vastu maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtu kohta II piirkonnas, ([105]) mille on kinnitanud üldkohus, ([106]) märkis komisjon, et: 1) maapealse digitaaltelevisiooni tehnoloogia ei ole teistest tehnoloogiatest üle, 2) kui toetust antaks nimetatud platvormile, kujutaks see endast põhjendamatut erandit tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttest, ja 3) diskrimineerimine, rikkudes tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet, takistab antud meetme kuulutamist siseturuga kokkusobivaks.

(169) Nagu eespool selgitatud, maksavad eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid oma saadete edastamise eest maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatoritele, kes tänu sellele kaudselt meetmest kasu saavad. Seega tuleb tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtte järgimist uurida seoses platvormioperaatoritega.

(170) Hispaanias tehti tehnoloogiavalik haldusprotsessi alguses, kui kiideti heaks kuninga dekreet 365/2010. Kuigi kuninga dekreet põhines ainult ümberjaotamisel maapealsele madalamale sagedusalale ning eelkõige maapealse digitaaltelevisiooni sageduste üleviimisel 2014. aasta lõpuks madalamatele sagedustele kui 800 MHz, kehtestati alles säästva majanduse seaduse vastuvõtmise ajal 2011. aastal selle sagedusala vabastamine telekommunikatsioonioperaatoritele ning siseriiklikus õiguses sätestati samaaegse edastamise kulude rahaline hüvitamine üksnes maapealse digitaaltelevisiooni platvormi kasuks ja teiste alternatiivsete platvormide kahjuks.

(171) Hispaania ametiasutused väitsid, et meede hõlmab vaid hüvitist maapealsete sageduste ümberjagamisest tingitud kulude eest. Teisi platvorme (nagu satelliit, kaabel, IP-televisioon jne) see ei mõjuta, sest nad ei pea tegema kanalites muudatusi, mis on vajalikud digitaalse dividendi vabakslaskmiseks, ning seepärast ei ole kompenseeriv meede neile vajalik. Nad väitsid lisaks, et satelliit ei sobi kohalike ja piirkondlike programmide edastamiseks samal viisil nagu maapealse digitaaltelevisiooni platvorm, ning lisasid, et mõnda ringhäälinguorganisatsioonide ostetud kvaliteetsisu võib edastada vaid Hispaania territooriumil või isegi ainult maapealse ringhäälingu kaudu.

(172) Komisjon märgib seoses nimetatud väidetega, et platvormioperaatorite tasandil on erinevaid ülekandeplatvorme, mis võiksid pakkuda alternatiivseid lahendusi sageduste nappuse parandamiseks asjaomasel Hispaania turul. Satelliitedastuse puhul näiteks ei oleks vaja spektrit ultrakõrgsagedusalal kohandada. Lisaks nähtub Hispaania

([101]) 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33).
([102]) Riigiabi C 25/2004, DVB-T Berliin Brandenburg.
([103]) Riigiabi C 52/2005, DVB-T Digitaaldekoodrid.
([104]) 6. oktoobri 2009. aasta kohtuasi *Saksamaa vs. komisjon kohtuasjas DVB-T – Berliin/Brandenburg*, T-21/06, ECLI:EU:T:2009:387; ja 15. juuni 2010. aasta kohtuasi *Mediaset vs. komisjon*, T-177/07, ECLI:EU:T:2010:233.
([105]) Vt joonealune märkus 21.
([106]) Vt joonealune märkus 79.

ametiasutuste esitatud teabest, et nad ei teinud ühtegi eelnevat uurimist (nt avaliku konsulteerimise või tellitud uuringu kaudu), mille korral oleks sidusrühmi üles kutsutud esitama nimetatud küsimuste kohta märkusi, ega teostanud kulude-tulude uuringut, kus oleks võrreldud alternatiivseid lahendusi. Tegelikult ei kaalutud ühtki alternatiivi sageduste ümberjaotamisele.

(173) Selle asemel, nagu on samuti üksikasjalikumalt kirjeldatud põhjendustes 179–181, moonutab meede eri platvormide (st eri tehnoloogiliste lahenduste) konkurentsi juhul, kui ühe konkreetse platvormi kasutamisest tulenevad kulud hüvitatakse. Arvestades, et alternatiivsed platvormid ei tekita spektri sihtotstarbe muutmisega seotud sarnaseid kulusid ega sõltu nappidest raadiosagedustest ultrakõrgsagedusalas, ei toeta meede kõige tõhusamaid tehnoloogilisi lahendusi.

(174) Võttes arvesse ülalpool esitatud kaalutlusi, järeldab komisjon, et Hispaania ametiasutustel ei ole õnnestunud tõestada, et meede on tehnoloogiliselt neutraalne.

C. **Konkurentsi moonutamise ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele avaldatava mõju ulatus**

(175) Komisjon on hinnanud mitmeid digitaalsele ringhäälingule üleminekuga seotud riigiabi meetmeid ([107]). Komisjon selgitas, et liikmesriikidel on mitmeid võimalusi eraldada digitaalringhäälingule ülemineku, sealhulgas samaaegse edastamise jaoks avaliku sektori vahendeid, tagamaks, et meetmed ei moonuta ebavajalikul määral tehnoloogiate või ettevõtjate vahelist konkurentsi ja piirduvad vaid hädavajalikuga. Analoogselt digitaalsele ringhäälingule üleminekuga peaksid samad tingimused kehtima Hispaania ametiasutuste teatatud meetme suhtes.

(176) Käesoleval juhul võib asjaolu tõttu, et on olemas otseseid ja kaudseid toetuse saajaid, toimuda konkurentsi moonutamine eri tasanditel.

Konkurentsi moonutamine eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide tasandil

(177) Nagu juba järeldatud, saavad eelise eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid, kes kasutavad maapealse digitaaltelevisiooni platvormi, sest neile hüvitatakse kulud, mida nad tavatingimustel peaksid ise kandma. Meede muudab nende käitumist tavalistes turutingimustes. Tõele vastab Hispaania ametiasutuste väide, et ilma hüvitiseta ei suudaks mõned kaasatud ringhäälinguorganisatsioonid samaaegset edastamist rahastada ning läheksid pankrotti, mis lõppeks nende litsentside tagastamisega. Sellisel juhul võiksid teised ringhäälinguorganisatsioonid taotleda saadaval olevat litsentsi. Tänu meetmele säilitavad maapealsed eraõiguslikud ringhäälinguorganisatsioonid siiski oma praeguse olukorra ja ka napid maapealse edastamise litsentsid – seega takistab meede teiste ringhäälinguorganisatsioonide turule sisenemist. Ainus järeldus, mida on võimalik komisjonile esitatud teabe põhjal teha, on see, et meetmega kaitstakse praeguste turul osalejate seisundit.

(178) Seepärast moonutab meede eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide tasandil konkurentsi määral, mis on üldhuvidega vastuolus.

Konkurentsi moonutamine platvormioperaatorite tasandil

(179) Ringhäälinguorganisatsioonide selliste kulude hüvitamisega, mis on tekkinud samaaegsest edastamisest maapealse digitaaltelevisiooni infrastruktuuri kaudu, julgustatakse neid jätkama maapealse platvormi kasutamist, selle asemel, et kaaluda, kas mõnele teisele platvormile üleminek oleks nende huvides. See toob kaasa konkurentsimoonutuse ülekandeplatvormide tasandil.

(180) Lisaks toob I piirkonna maapealse digitaaltelevisiooni operaatoritele kasu riikliku tehnilise kava reguleeriv sekkumine, mis kohustab ringhäälinguorganisatsioone katma maapealse digitaaltelevisiooni alusel 96 % rahvastikust. Samuti ei ole ringhäälinguorganisatsioonidel vastavalt oma litsentsidele volitusi kasutada ühtegi teist alternatiivset platvormi (st satelliit, kaabel või IP-televisioon), et tagada ettenähtud geograafiline kaetus. Vastasel juhul nad kaotaksid litsentsi. Järelikult tehakse enamik samaaegse edastamise kulutusi tegelikult Abertise maapealse digitaaltelevisiooni platvormi kasutamiseks, arvestades tema seisundit turul. Kõnealune eelis kahjustab teisi samal turul konkureerivaid tehnoloogilisi platvorme, nagu satelliittehnoloogia.

([107]) Vt joonealune märkus 80.

(181) Seepärast moonutab meede platvormioperaatorite tasandil konkurentsi määral, mis on üldhuvidega vastuolus.

Hinnang

(182) Võttes arvesse ülalpool esitatud kaalutlusi, järeldab komisjon, et nii eraõiguslikele maapealse digitaaltelevisiooni edastajatele kui ka maapealse digitaaltelevisiooni platvormioperaatoritele antud eelis kahjustab teisi eraõiguslikke ringhäälinguorganisatsioone ja tehnoloogiliste platvormide operaatoreid, kes konkureerivad samal turul, ning moonutab konkurentsi eri tasanditel määral, mis on vastuolus ühiste huvidega.

Kokkuvõte

(183) On jõutud järeldusele, et meede ei ole asjakohane, vajalik, proportsionaalne ega tehnoloogiliselt neutraalne vahend ning et see moonutab konkurentsi ja mõjutab kahjulikult liikmesriikidevahelist kaubandust määral, mis on vastuolus ühiste huvidega.

5. **KOKKUVÕTE**

(184) Komisjon leiab, et meede, mille eesmärk on hüvitada eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide samaaegse edastamise kulud, võttes arvesse digitaalse dividendi vabakslaskmist, ei vasta aluslepingu artikli 107 lõike 3 nõuetele ega ole seega siseturuga kokkusobiv,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Hispaania Kuningriigi poolt teatatud riigiabi, mille eesmärk on hüvitada eraõiguslike ringhäälinguorganisatsioonide samaaegse edastamise kulud, võttes arvesse digitaalse dividendi vabakslaskmist, ei vasta aluslepingu artikli 107 lõike 3 nõuetele ega ole seega siseturuga kokkusobiv. Seepärast ei tohi riigiabi anda.

Artikkel 2

Hispaania Kuningriik teavitab kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist komisjoni meetmetest, mis on võetud otsuse täitmiseks.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Hispaania Kuningriigile.

Brüssel, 5. august 2016

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Margrethe VESTAGER